Է. ՏԱՐԻ 1878 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 13 ԱՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 20 ԱՊՐԻԼ 1890 — Ն. Տ. 2 ՄԱՅԻՍ 1890 — ՀԻՋՐ. 13 ՐԱՄԱ ԱՆ 1307 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ՊԱՏՍԱՊԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂՎԻ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԱԼԱՏԱՅԻ ՆՈՐԱԴՈՒՆԿԵԱՆ-ԽԱՆ
Պ. Սարգիս աղա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره‌ول

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԻՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ	ԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար	160
» »	80
» »	40
Գաւառաց »	200
» »	100
Օտար երկիրներու տարեկան	56
» » վեցամսեայ »	28

Դրամը ղրկուած լրագրոյ համար հարկը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 20 ԱՊՐԻԼ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԷՊԲԵԼՐԸ Ի ՖՐԱՆՍԱ.

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.—ՎԻՃԱԿ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ.— ԶԳԱՑՄՈՒՆՔ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Քառնօ Փարիզ վերադարձաւ յետ երկոտասանօրեայ ուղեւորութեան ի հարաւային Ֆրանսա։ Անցնելով կեդրոնական գաւառներէն, Պ. Քառնօ մինչեւ Մարսիլիա և Թուլոն գնաց, յետոյ ծովային կարճ պտոյտ մ'ըրաւ մինչեւ ի Բորսիքա, և ուրիշ առթի վերապահելով ի ձեզայիր ճամբորդելու դիտաւորութիւնը, Փարիզ վերադարձաւ, ալբեան սահմանակից գաւառներէն անցնելով։ Ամենուրեք սիրալիր ընդունելութիւն գտաւ։ Նոյն իսկ թագաւորական և պոնափարթեան կուսակցութեանց պատկանող քաղաքապետութիւնք ու գիւղապետութիւնք մեծամեծ ծախիք փառաւոր ընդունելութիւններ ըրին իրեն։ Կաթոլիկ կղերն անգամ, պահ մը մոռնալով հանրապետական նախարարութեանց հակակրելիութիւն մարտն, հայրենասիրական յայտարարութեամբք ընդունեց Ֆրանսական Պետութեան գլուխը։

Պ. Քառնօ պարագային յարմար խօսքերով ամեն կողմ ժողովուրդը քաջալերեց հայրենասիրութեան և աշխատասիրութեան, և Հանրապետութիւնը սիրելի ընծայեցուց։ Վաթսուն հազար ֆրանքի դումար մ'ալ իւր անձնական քսակէն բաշխեց անցած վայրերուն բարեգործական հաստատութեանց ու ձեռնարկութեանց։ Երբեւ [illegible] ցուցիչն, և ո՛չ թէ կուսակցութեան մը պետն, այցելեց ամեն կարգի հանրոգուտ հաստատութիւններ, և հաճութեամբ մտաւ մանաւանդ Կարի փառաւոր մայր-եկեղեցին, որ դեռ չինուելու վրայ է։ Այո՛, անհաւատ կարծուած Ֆրանսայի մէջ տակաւին մայր-եկեղեցիներ կը չինուին, և ի՞նչ եկեղեցիներ։ Այդ եկեղեցին ամբողջովին մարմարիոնէ կը չինուի, զանազան դոյներով մարմարիոնէ։ սիւներէն ո՛րը կանաչ, ո՛րը վարդագոյն, ո՛րն սպիտակ, որը սեւ մարմարիոնէ։ Ճարտարապետութեան հրաշալիք մը պիտի լինի այդ գաւառային մայր-եկեղեցին, զոր Ֆրանսական բարեպաշտութիւնը կը կանգնէ առանց պետական միջամտութեան։

* * *

Պէտք է սակայն դիտել թէ ամեն կուսակցութեանց կողմէ առ Պ. Քառնօ ատաուցեալ պատիւք միայն Հանրապետութեան հաշուոյն վերագրուելու չեն։ Հանրապետութիւնն երկրին օրինաւորապէս հաստատեալ կառավարութիւնն է։ ասոր ըսելիք չկայ։ Բայց Ֆրանսացի ժողովուրդը մեծարեց զՊ. Քառնօ ո՛չ այնչափ իբրեւ Հանրապետութեան ներկայացուցիչ որչափ իբրեւ Ֆրանսայի ներկայացուցիչ։ Ո՛ր կուսակցութեան ալ պատկանին, Ֆրանսացիք հայրենասէր են, ազգասէր են, և պատուելով զՊ. Քառնօ՝ իրենց ազգն, իրենց հայրենիքը կը պատուեն։ Եթէ այսօր Ֆրանսա Կայսրութիւն կամ Թագաւորութիւն լինէր, Կայսրը կամ Թագաւորը նոյնչափ և թերեւս աւելի պիտի փառաւորուէր։ Եւ յետոյ, Պ. Քառնօ ինք անձնապէս սիրելի է Ֆրանսացւոց ընդհանրապէս, առանց կուսակցական խորութեան։ Մեծ անուն մը ժառանգած է իւր պապէն, որ թէ՛ Հանրապետութեան եւ թէ Կայսրութեան ծառայած էր զինուորական ու քաղաքական մեծ ճարտարութեամբ և նշանաւոր հայրենասիրութեամբ։ Այս մեծ ժառանգութենէ զատ, Պ. Քառնօ ինք, թէեւ հանճար մը չէ, բայց չատ պարկեշտ և վեհոգի մարդ է, Մարքիզ Մաք-Մահոնի հակասահմանադրական յետադէմ դաղափարները չունի, ո՛չ ալ Պ. Ժիւլ Կրէվիի ան նշան չեղբութիւնը, մենակեցութիւնն ու ժլատութիւնը։

* * *

Ցնդերոյի թղթակիցն որ կ'ընկերանար Պ. Քառնոյի ուղեւորութեան, կ'ըսէ իւր վերջին հեռագրով։ «Փարիզ կը վերադառնամ սա բացայայտ դաղափարով թէ մեր անցած բոլոր գաւառներուն մէջ թերեւս չորս հազար հոգի չկան որ հաստատապէս Հանրապետութեան յարած լինին։ Այս կարծիքս հաղորդեցի հանրապետական երեսփոխանի մը, որ պատասխանեց։ «Դիտբատութիւնն այն է որ իրաւունք ունիք»։ Ըստ իս այս պէտք է լինի նախագահական ուղեւորութենէն առնուելիք դասը։»

Պահպանողական թերթի մը թղթակցին այս կարծիքը անչուշտ վերապ[illegible] Բայց ո՛չ նուազ վերապահութեամբ պէտք է ընդունինք հանրապետական լրագրաց յայտարարութիւնն, երբ Պ. Քառնոյի ուղեւորութեան յաջողութիւնն Հանրապետութեան եւթի կը վերագրեն։ Ճշմարտութիւնն այս երկու ծայրայեղութեանց մէջտեղ կը գտնուի։ Ֆրանսացի ժողովրդեան հանրապետականութենէն աւելի հայրենասիրութիւնն ի հաշիւ պէտք է առնունք, և Հանրապետութեան Նախագահին պաշտօնին չափ ալ Նախագահին անձնական արժանիքը պէտք է նկատենք։

Օտարազգի դատաւորք ընդհանրապէս առաւել արժանի են վստահութեան երբ Ֆրանսայի վիճակը կը նկարագրեն, բաւական է որ անձնական կատարեալ դիտակցութիւն ունենան ֆրանսական գործերու։ Ամերիկացի հրապարակագիր մը, որ չատ տարիներ Ֆրանսայի մէջ բնակած և ֆրանսական խնդրոց քննութիւնն իրեն բան գործ ըրած է, մօտերս գիրք մը հանեց սա անուամբ։ Ֆրանսա և Հանրապետութիւն։ Աչքնատեսութիւն տեսած և լսած բաներս ֆրանսական դասուոյ մէջ 1889ին, Հարիւրամեայ դարձ (*)։ Հեղինակը, Պ. Հըրյարդթի, կը հաստատէ թէ Ֆրանսա անկեղծապէս յարած չէ Հանրապետութեան։ Ֆրանսայի ամենէն աւելի կարող և ազդեցիկ մարդոց մեծագոյն մասն յայտնի հակառակութիւն կը ցուցնեն արդի Հանրապետութեան հիմնական սահմանադրութեան դէմ, կամ հետեւած քաղաքականութեան դէմ, և կամ երկուքին ալ դէմ։ «Հանրապետութիւնը ֆրանսական չէ։ Ֆրանսա հանրապետական չէ»։ Ֆրանսայի արդի կառավարութիւնը խորհրդարանական սակաւապետութիւն (oligarchy) մ'է լոկ։

Իրաւ, այս կառավարութիւն մեծամասնութիւն կը վայելէ ամեն ընտրութեանց և խորհրդարանին մէջ։ Բայց ասոր բացատրութիւնը խիստ պարզ է։ Ֆրանսայի մէջ ամեն կառավարութիւնք ստուար մեծամասնութիւն կը վայելեն մինչեւ այն օրն ուր յանկարծակի պատճառաւ մը տապալին։ Ի Ֆրանսա ընտրութիւնք օրուան կառավարութենէն կախում ունին, որ ուզած կողմն կրնայ վարել ժողովրդեան պարզամիտ ստուար մեծամասնութիւն։ Ինչպէս նախընթաց կայսերական և արքայական իշխանութեանց օրով, հանրապետական իշխանութեան օրով ալ ներքին գործոց նախարարն ուղղակէս կը ներգործէ ընտրութեանց վրայ, գաւառապետներու, գաւառային պաշտօնեաներու, վարժապետներու, հրատարակութիւններու և այլ ամեն միջոցաւ։ Բաւ է որ կառավարութիւն մը անգամ մը հաստատուի Փարիզի մէջ։ Ասոր համար ժողովրդային օրինաւոր մեծամասնութիւնն հարկաւոր չէ արդէն։ Եւ օրուան կառավարութիւնն անպատճառ իւր կողմը կ'ունենայ քուէից մեծամասնութիւնը, Ֆրանսացի ժողովրդեան մէկ մեծ մասը կը կազմին [illegible] (notits rentiers) «անպիսի մարդիկ որք քիչ չան [illegible] խնայելով կառավարական արժեթուղթեր գնած են։ Ո՛չ ասոնք եւ ոչ երկրագործք չեն յօժարիր յեղափոխութիւն հանելու, իրենց հանգարտիկ կեանքը չխռովելու համար, և ճիշդ նոյն պատճառաւ կը փութան հաւանիլ օրուան նորահաստատ կառավարութեան, ո՛վ որ լինի։ Ֆրանսա կառավարող զօրաւոր ձեռք մը կը խնդրէ միշտ։ Հիմակ ալ կ'ըսուի թէ այնպիսի մէկու մը կը սպասէ։ «Մ'արդ մը պէտք է մեզ յանուն որոյ կարենանք քուէարկել», ըսեր են շատ մը շնորհքով Ֆրանսացիներ առ ամերիկացի հեղինակն։ «Մեր ժողովուրդ միապետական սկզբունքին քուէ չի տար։ Բայց տո՛ւր իրենց մարդ մը որ իրենց երեւակայութիւնը գրգռէ, և ահա միապետ կ'ընեն զնա։ Մեր ժողովուրդ քուէ տուաւ Լուի Նափոլէոնին, տեսնելով թէ կորով կար այս մարդուն քով, եւ չէր վարաներ օրուան խորհրդարանը կոխկրտել և երեսփոխանները վռնտել։ Անցեալ սեպտ. 22ին ալ թերեւս մեր ժողովուրդ Պուլանժէին ի նպաստ քուէարկէր, եթէ նա վատապէս փախած չ'ինէր»։ Զեռնհաս և ուշիմ Ֆրանսացիներ կը հաւատան թէ ի Ֆրանսա քաղաքական առաջիկայ փոփոխութիւնը պիտի լինի վերադարձ դէ՛ ի սահմանադրական-ժառանգական միապետութիւն, իբրեւ միակ միջոց դործադիր իշխանութիւնն ամուր և անփոփոխ հիման վրայ հաստատելու և եւրոպեան Տէրութեանց կարգին մէջ Ֆրանսայի դիրքը զօրացնելու, մանաւանդ միապետական կառավարութեանց հետ դաշնակցութիւններ կազմելու։ Արդէն իսկ գիտուի է որ հանրապետական կառավարութիւնը, պատարկելով Օրլէանու երիտասարդ և հաւակրելի դուքսն որ զինուոր գրուիլ կ'ուզէր, մեծ ժողովրդականութիւն վա՛ստակցուց այդ թեկնածուին, և ահագին այժ արաւ միապետական կուսակցութեան, որ եթէ միլիոնեւրով ֆրանք ծախսէր, չէր կրնար այնքան մեծ յաջողութիւն ակնկալել իւր պաշտպանած դատին համար։

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիան կառավարութիւնը պուլկարական գործոց վրայ դիմադիմական գրուածոց հաւաքածոյ մը (Կանաչ Տետրակ) հրատարակից, յորում կը բովանդակին աւելի քան 300 գրուածք, 1886 Նոյմ. 15էն մինչեւ 1889 Նոյմ. 12 թուակ. Ֆերդինանտ իշխան Թրնովայի Ազգ. Ժողովէն ընտրեցաւ 1887 յունիս 7ին։ 18 7 օգոստոս 8ին շրջաբերական մը ղրկեցով իտալիան դեսպանաց ի Պերլին, Պուքրէշ, Կ. Պոլիս, Լոնտոն, Փարիզ, Փեթերսպուրկ, Սոֆիա և Վիեննա, Պ. Ֆլամարիոնի՝ [illegible] հարիւրի, բայց Ֆերդինանտ [illegible] ընտրութեամբ, պուլկար ժողովրդեան կամքին արտայայտութիւնն է, մինչեւ որ ասոր հակառակ ապացոյցներ ի տալիս, որ քաղաքականապէս կազմակերպուած է ժողովրդական քուէարկութեամբք, անտես չի կրնար ընել այդ ընտրութիւն, որ Պերլինի դաշնագրով նշանակեալ երից պայմանաց դէմ է։ Դուքսը կը գոհանայ, ըստ մեզ։ Փութացնելու համար լուծումն պուլկարական խնդրոյն, որ ցայսօր վայր վերանալ մ'էր եղած եւրոպեան խաղաղութեան, միշտ յօժարութիւն ցուցած ենք հաւանելու ամեն կարգադրութեան որով՝ դաշնագրական տրամադրութեանց և պուլկար ազգին փափաքանաց համաձայն՝ հնար լինի հաստատ կառավարութիւն մը տալ պուլկար ազգին։ Ֆերդինանտ իշխանին ընտրութիւնն այդպիսի կարգադրութիւն մ'է, որ եթէ Տէրութիւնք բարեյօժարութիւն ցուցնեն՝ կրնայ համապատասխանել առաջադրեալ նպատակին։ Ուստի, փափաքելի կը համարինք որ Տէրութիւնք իրենց բարոյական ազդու աջակցութիւնն ընծայեն։»

Պ. Քրիսպի, իւր համակրանքը չծածկելով հանդերձ, Ֆերդինանտ իշխանը ճանչնալու համար պայման կը դնէր ստուգութիւն ձեռք բերել թէ այս իշխան իրօք պուլկար ժողովրդեան կամքը կը ներկայացնէ, և նորա դիրքը փաստերով, սա Պերլինի դաշնագրոյն։ Միանգամայն խորհուրդ կուտար Սոֆիայի իտալեան գործակալին որ ամենայն յարգանօք վարուի ռուսական բարձր դերդատանի մը պատկանող ի խնամին հետ, և պուլկար կառավարութեան հետ գործնական յարաբերութիւններն անընդհատ պահել։ Այս կերպիւ Իտալիա լռելեայն ճանչցած կը լինէր իրաց վիճակն։

* * *

Իտալիոյ այս ընթացքին դէմ դիտողութիւն բրաւ Ռուսիա, և Պ. Քրիսպիի պատասխանեց թէ Ռուսիոյ նը կատմամբ ոչ-բարեկամական ընթացքի մէջ գտնուիլ իւր միաքէն անգամ չէ անցած, և իւր մեծագոյն բաղձանքն է կատարեալ բարեկամութեամբ վարուիլ Զարին կառավարութեան հետ։ Բայց Պուլկարիոյ նեկատմամբ եւս իւր ղդացում գաղտնիք մը չէ, և այսու կը յուսայ ժառայել եւրոպեան խաղաղութեան դատին։

Երբեակ նիզակակցութեան քաղաքականութիւնն է «խաղաղութեան դատին ծառայել՝ Պարտնէ երկրաց մէջ ուսական ազդեցութեան հակառակ գործելով»։ Իտալեան քաղաքականութիւնն է «Ռուսիոյ հակառակ շարժիլ՝ բարեկամական տիրալիր հաւատիք չունենալով»։ Ըստ Ինքեան թէ Պ. Քրիսպի, Ֆերդինանտ Ֆամպուրգ Ֆերդինանտ իշխանին դատը, միւս կողմէ անոր Բ. Դուքէն ճանչցման անհամամիտ կ'գտնուի եղեր։ Կանաչ Տետրակին այս կարծիքը կը հերքէ։ Պ. Քրիսպի Ֆերդինանտ իշխանին կողմը կը բռնէ։ 1889 Նոյմ. 1ին կը գրէ։ «Այսօր տեսակցեցայ թէ Պուլկարիոյ մէջ իրաց վրայոյս սա փոփոխ պահելու կողմն ենք։ Զծածկեցի թէ արդի իշխանին կառավարութեան կերպը գոհացուցիչ կ'երեւի մեզ, քանի որ ըստ ընթացք մը կը բռնէ, և գծագրակ պարագայից մէջ երկիրը գովելի խոհեմութեամբ և հաստատամտութեամբ վարելու կը յաջողի։»

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ ԵՒ ՄԱՑԻՍ 1

Երէկ, Եւրոպոյ և Ամերիկայի ամեն կողմերը, գործատօրք ծանուցեալ թափորներն ու ՀՐՃՆԵՐը կազմեցին, և օրոշեալ ցոյցերն ըրին պահանջելով, որ օրական աշխատութեան տեւողութիւնն ութ ժամէ աւելի չլինի, ելն։

Նէ՝ Եուրէ Հէրալտ յատկապէս թղթակից մը գրած էր ի Ֆրանքֆուրտէ, սոյն խնդրոյ վրայ Պիզմարք իշխանին կարծիքն ստանալու։ Պիզմարք վտանգ չի գուշակեր մայիս 1ին։ «Թշնամի մը, — ենթադրելով որ ընկերվարութիւնը թշնամի լինի— երբ իւր յարձակման օրը կանխաւ կը նշանակէ, վտանգաւոր թշնամի մը լինելէ կը դադրի։ Կատարելի ցոյցեր Փրկութեան Բանակին թափորներուն նման բան մը պիտի լինին։ Ցաջողութիւնը կամ անյաջողութիւնն օդէն կախում պիտի ունենայ։» Պիզմարք իշխանի սա խօսքն իւր բռնադակ աչխարհավարութեան համառօտութիւնն է։ «Կառավարութեան մը առաջին և էական յատկութիւնը պէտք է լինի կորով։ Կառավարութիւն մը ապադային պէտք չէ զոհէ առժամեայ կարգադրութեան մը։ Կառավարութիւն մը հաստատամիտ պէտք է լինի, և իւր հաստատամտութիւն, երբեմն իւր խստութիւնն իսկ խաղաղութեան համար ապահովութիւն մը պիտի լինին թէ՛ ներքուստ և թէ արտաքուստ։ Կառավարութիւն մը որ կը յօժարի զիջանիլ տեղային կամ առժամանակեայ, խորհրդարանական կամ ապստամբ մեծամասնութեան, կառավարութիւն մը որ զիջումներ ընելով իւր իշխանութիւնը կը կոտրէ իւր ձեռամբ, յոռի ճամբու մէջ մտած կառավարութիւն մ'է։ Կորուստը մօտալուտ է։»

ՊԱՐԿԱՅԱՏԱՆԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ Ց'ԵՒՐՈՊԱ

Վեհ Նարէտտին Շահին առաջին եւ նախամեծար կնոջ յերոպա ուղեւորութիւնը ծանուցուած էր։ Իրեն ընկերակցող Ֆրանսայի սենեկապանուհիներով եւ ասիացի ներքինապետներով վեհաշուք տիկինն անցեալ շաբթուն ի Վիեննա կը գտնուէր, ուր իւր տեսար աչաց վրայ ճարտար գործողութիւն մը կատարեցաւ, և վարվին յաջողեցաւ, և կը յուսացուի թէ իւր աչաց տեսութիւն պիտի վերահաստատի։ Գեղեցիկ երկու Քոյրեր կը խնամեն զինք։

ՊԱԼԲԱՆԵԱՆ ԻՐԵՐ ԵՒ ԶՐՈՑՑՆԵՐ

Ցեղական հակապուլկար լրագիր մը կ'իմանայ Փիլիպէէ թէ աւազակութիւնը մեծ յաջողութիւններ կ'ընէ յիրեւ։ Բուլգարի։ Ճշմարիտ արհեստ մը դարձած է, պանգան ընկերոյս կը գանուին գեղացիներ, վաճառականներ, սեղանաւորներ անգամ, եւլն։ Կառավարութիւնն աչք կը դոցէ այս չահաւետ ձեռնարկութեան։ Մերթ ընդ մերթ մարդ մը կախաղան հանել կուտայ, և կը դիտուի որ կախուողները Պ. Սթամպուլովի թշնամեաց կողմը բռնողներն են միայն։

—Պուլկարիա երկու պատուիրակներ ղրկեց Փարիզի հեռագրական համաժողովին, բայց այս մարդիկ դաղտնի պաշտօն մ'ալ ունին եղեր։ Մին է թղթատարութեան և հեռագրաց տնօրէնն և միւսն արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ դիւանապետ է, և երկրին կարողագոյն եմիսդէտներէն մին կը համարուի։ Ասոնք պուլկարական նոր փոխառութիւն մը կընքել պիտի ջանան, և ֆրանսացի սեփականատերերն համոզելու համար Ֆերդինանտ իշխանին անձնական երաշխաւորութիւնը պիտի առաջարկեն։ Ֆրանսայի կառավարութիւնն ալ սիրաչահելու համար, առեւտրական դաշնագրոյ մասին յոյժ նպաստաւոր պայմաններ պիտի ներկայացնեն։

—)(134)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՁՈՒՐՈՒՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ օրն այդ թմբրութեան մէջ կը սահի։ Ռընօտիէռ կարծած էր թէ ո՛ր և է հալածուէ ազատ է այլ ևս։

Եւ ահա յանկարծ իր դէմ կը գանէ անողոք թշնամի մը ուստից ո՛չ ներում ո՛չ թողութիւն կրնար յուսալ

Ի՞նչ պիտի ընէր։

Պիտի փախչէ՞ր։ Սակայն Ֆէրնանտ կանխաւ տեղեակ ըլլալով, պիտի արգելուր զինքը։ Զգոյշ պիտի կենար։

Ուրեմն ի՞նչ ընել։ Ոչինչ։ . . . ոչի՛նչ։

Այդ կնոջ ո՞վ հաղորդած էր ահռելի գաղտնիքը։

Ուրիշ կին մը միայն գիտէր զայն, Լա Հէյօն։

Բայց Լա Հէյօն իր մեղսակիցն էր։ Ինչպէ՞ս պիտի կրնար այդպիսի անգաղտնապահութիւն մը գործել։

Որոշեց հարցաքննել զայն։

Բայց ետքը ի՞նչ ընթացք պիտի բռնէր։

Լա Հէյօնն հեռացնել . . . Արգելուլ որ չձերբակալուի նա . . . ամեն բան չխոստովանի . . .

Վասն զի, վտանգն հոն էր։

Եւ եթէ Լա Հէյօն չուզէր մեկնիլ . . .

—Պէտք է որ մեկնի . . . Այն ատեն ես կը փրկուիմ։

Մ/ջօրէէն յետոյ, կառքը լծել տուաւ և Շանդկրլէ գնաց։

Լա Հէյօն ջաղացքն էր։

Բայց իր մտային դրդռումներն ատոմ ման սաստկացած էր որ անհնարելի պարբերութիւններ միայն լսեց անոր բերանէն։

Այդ պարբերութեանց մէջ կր կրկնուէին խոստովանութիւն, թողութիւն բառերն, յետոյ Միռ ա-Մօռի անունը եւ ինը հազար ֆրանքը, որ իր մտահոգութեան առարկան էր։

Ռընօտիէռ ի զուր հարցափորձեց զայն, բան մը իմանալու համար ո՛չ մէկ բացատրութիւն կրցաւ առնուլ անոր բերանէն։

Հո՛ն ալ այդ ամայի ջաղացքին մէջ, իր մտքը պաշարեցին սպանութեան ահռելի գաղափարներ որք պահ մը, Ֆէրնանտի առջեւ, խոհեմութիւնը մոռցուներ տուած էին նմա։

Եթէ Լա Հէյօնը մէջտեղէն վերցունէ՞ր։

Ճշմարիտը, կ'ազատէր։

Այո՛, կ'ազատէր, վասն զի ջաղացպանուհւոյն մեռնելն յետոյ, ի՞նչ բանէ պիտի վախնար։ Ֆէրնանտի վկայութենէ՞ն։ Բայց այդ վկայութիւն չէր կրնար ո՛ր և է արժէք ունենալ։ Դատական իշխանութիւնք տ'ին վկային միայն կարեւորութիւն կ'ընծայեն, որ տեսած կամ լսած է։ Մէկն որ իր չգիտցած բանին համար վկայութիւն կուտայ, բայց ուրիշէ մը լսած է զայն, ո՛ր և է ապացոյց չի կրնար յառաջ բերել, վասն զի ո՛չ թէ եղելութիւնը կը հաստատէ, այլ ուրիշին տեղեկութիւնն այդ գործին վրայ։

Անգամ մը որ Լա Հէյօն անյայտ ըլլար, ժէռդռիւտի վկայութիւնն ապարդիւն կը մնար։

Ջաղացպանուհին՝ իր առջեւ, աթոռակի մը վրայ նստած, կը շարունակէր խենդ ու խելաթ խօսքեր ընել, եւ չէր կասկածեր բնաւ այն եղեռնական խորհուրդներուն վրայ որք պաշարած էին բժշկն մտքը։

Ռընօտիէռ անոր մօտեցաւ, եռեւէն։ Թեթեւ մը անոր դպաւ։

Ջաղացպանուհին ուշադրութիւն չէր ընծայեր անոր։ ո՛չ իսկ ետին կը դառնար։ Կարծես չէր գիտեր թէ մարդ մը կար քովը։

Ռընօտիէռ ձեռները կարկառեց պառաւը խեղդելու համար։

Բայց, տարօրինակ բան, յանկարծ դողալ կ'սկսի, մարմնոյն բոլոր անդամները ջղաձգական տագնապներու կը մատնուին։ Ձեռքն ու մատներն այժ չունին այլ ևս։ տղու մը պէս տկար կ'զգայ ինքզինքը։

Որովհետեւ, յեղակարծ, իր և Լա Հէյօնին միջեւ կանգնած է Վիրժինի Լաթուշի՝ իր խղդած պառաւին՝ ստուերը։

Ի զուր կը մտածէ թէ իրեն համար փրկութեան միակ միջոցը Լա Հէյօնի մահն է, քանի որ այդու մշտնջենական լռութիւն պիտի տիրէ իր ոճրին վրայ։ Իր իր կամքէն վեր բան մըն է այդ։ կը վախնայ։

Երկրորդ ոճիր մը կ'ահարեկէ զինքը։

Եւ Լա Հէյօն, այլ ևս իր ձայներ չլսելով, իր կողմը կը դառնայ, կը տեսնէ զնախուռվեալ, այնքա՛ն զարհուրած, որ քիչ մը լոյս քիչ մը խնայականութիւն կը ծագի իր ուղեղին մթութեան մէջ։

—Ի՞նչ կ'ընես հոդ։

Եւ մինչ բժիշկն, ուժաթափ, վար կը կախէ ձեռները։

—Զիս ալ վիրժինին պէս սպաննե՞լ կ'ուզիր։ Բայց ես թոզ չեմ տար։

Ձայս ըսելով. դանակ մը կ'առնու և կը յարձակի բժշկին վրայ որ յետս կ'ընկերկի։

Այն ատեն Ռընօտիէռ քաղցրութեամբ կը խօսի անոր հետ, ջանալով զայն հանդարտեցուցնել։

Եւ արդարեւ, Լա Հէյօն կը հանդարտի, սակայն կասկածանաց մնացորդ մը կ'արդելու զինքը դանակը ձեռքէն ձգելէ։

Տեսնելով որ պառաւին խելքը գլուխկած է, բժիշկը կը հարցաքննէ զնա։

Կուզէ անոր բերանէն լսել թէ Ֆէրնանտ ինչպէ՞ս իմացած է իրենց ոճրոյն մանրամասնութիւնները։

Դեռ չատ մը յիմարական խօսքերէ, չատ մը հարցումներէ ու երկարաւուր համբերութենէ յետոյ, կ'իմանայ թէ Լա Հէյօն երիտասարդ գացեր եւ խոստովաներ է Նեղէ երէցին։

Բայց ասկից աւելի բան մը չիմանար։

Ռընօտիէռ, յոյժ վարանոտ, կը հարցունէ ինքզինքն թէ ինչպէ՞ս Ֆէրնանտ թափանցած է խոստովանութեան գաղտնեաց։ Ապահով է թէ Նեղէ չէ մատնած զինքը։ բան մը որուն օրինակը չէ տեսնուած ցայսմ վայր։

Բսել է դիպուածով միայն այդ գաղտնիքն անոր ականջն հասած է։

—Լա Հէյօն նոյն իսկ երիցատան մէջ խոստովանած ըլլալուն, Ֆէրնանտ ամեն բան լսած ըլլալու է։

Կ'ուզէ քիչ մը սիրտ տալ իր մեղսակցին։

Կրսէ նմա թէ իր երկիւղերն անհիմն են։ Կը հաստատէ թէ ո՛չ ոք ետեւէն ինկած է, որպէս ինքը կը կարծէ։ Թէ ոչ ոք կը կասկածի իր վրայ։ Ուստի կը համոզէ զնա ջաղացքը մնալ, բոլորովին հանդարտ, և փոթորկին իր գլխէն պիտի անցնի, առանց իրեն դպչելու։

Լա Հէյօն քիչ մը կազդուրուած է, բժիշկին մեկնած պահուն։

Բայց երբ գիշերը վրայ հասնի, իր երկիւղերը նորէն պիտի պաշարեն զինքն ու նորէն խենդուելու խօսքեր պիտի ըսէ, դաշտերուն մէջ ֆոյս տալով անտեսանելի դաշտերուն մէջ ֆոյս տալով անտեսանելի թշնամիներէ սրոց կը հրամայէ Մարկաքօն։

Ռընօտիէռ Սէրքօն կը դառնայ։

Իր աշխատանոցին մէջ կը փակուի, մտածելու համար։ սակայն ինքն ալ, Լա Հէյօնին նման, մտային գրգռման այնպիսի վիճակի մը մէջ կը գտնուի, որ անկարելի կ'ըլլայ իրեն ա՛ր և է մտածում։

Գահ մը առաջ Լա Հէյօնը կը համազէր հանդարտիլ, եւ ահա ինքն ալ չի կրնար հանդարտ մնալ։

Կը դողայ։

Ֆէրնանտի ցուրտ եւ դաժան դէմքը կենդանի մնացած է իր մտքին մէջ եւ անընդհատ կը հալածէ զինքը։

Ա՛յնքա՞ն երկար ժամանակ սպասած է իր զոհը։ չպիտի ներէ բնաւ։

Ինքզինքը կորսուած կը զգայ։ Այս բանս կը տեսնէ։ ապահով է։

Ուրիշ բան չի կրնար ընել, բայց եթէ մի քանի ժամ ևս յապաղել իր կորուստը։

Բայց այս կերպով ի՞նչ կը շահի։

Անզօր է ինքզինքը պաշտպանելու, իբր թէ իրեն չափ զօրաւոր հակառակորդի մը դէմ, իր ուժերը ջլատելու համար, չուանները ու շղթաներով կապած ըլլային զինքը։

Եւ ո՛չ իսկ իր մաց սովորական յստակութիւնն ունէր։

Անկողին չմտաւ։

Ամբողջ գիշերը գրասենեկին մէջ անցուց, թիկնաթոռի մը վրայ նստած, երազելով։

Եւ երբ գիշերուան խաւարը վրայ հասաւ, ընթրիքէն յետոյ, Պակաթէլ հարցուցած ըլլալով իր տիրոջ թէ հարկ էր ճրագները վառել, բժիշկն արգիլած էր զայս։

Ժամ տասնին մօտ, Պակաթէլ դուռը զարկաւ։

Ռընօտիէռ գրասենեկին մէջ էր։

—Պարոնը չուզե՞ր որ լոյս վառեմ։

—Ո՛չ։

(Շարունակի)

—Բնիկ Սերանիկի նահանգէն եղող քանի մը Պուլկարներ ձերբակալեցան ի Փիլիպէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Արձանագրութեանց և Դպրութեանց Ակադեմիան իւր վերջին նստին մէջ քան հազար Ֆրի Ֆուլտեան մրցանակը տուաւ Գ. Պ. Փլռօ և Շիրիկի յօրինած Հայակալ գործին, Հ-ա-ս-ա-Ն-ի Գ-ե-ղ-ա-ր-ե-ս-ի (Histoire de l'Art dans l'Antiquité) յորմէ ցայսմայր հինգ հատորք հրատարակուած են, 4386 էջէ բաղկացեալ, ընդ որս 2,644 փորագրութիւնք։ Երկրորդին հմտայից հեղինակք հաւասար ձեռնհասութեամբ կը խօսին Եգիպտոսի, Ասորեստանի, Փիւնիկէի, Հրէաստանի, Փոքր Ասիոյ Պարսկաստանի, Յունաստանի և այլ երկրաց գեղարուեստական յիշատակարաններուն վրայ, և այս առթիւ կը քննեն այդ ամէն երկրաց մէջ գեղարուեստից յաջորդական պայմաններն և երեւոյթները։ Գործին կարեւորութեան վրայ գաղափար մը տալու համար բաւ է ըսել թէ տակաւին շաւարտած եւրոպեան քանի մը լեզուներու թարգմանուած են ցարդ հրատարակուած հատորք։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԳԻՒՏ

Գէրլէնէ կը հեռագրուի թէ Փրոֆէսսոր Ֆրէնքէլ, աշակերտ Տքթ. Քոխի և Փրոֆէսսոր Պրիկրը յաջողած են գտնել և մեկուսացնել հեղձմաղկութեան (դիֆթերիտ) սպիտակ սերմը, զոր արագրող մասնաւոր միկրոբին toxalbumen անունը տուած են։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ֆրեսերիկ Կայսրուհին յուլիս ամսուն Աթէնք պիտի գտնուի իւր դրստեր՝ Սպարտայի դքսուհւոյն մօտ, որ նոյն ամսուն զատակ մը պիտի տայ Յունաստանի գահաժառանգ Կոստանդիանոս դքսին Սպարտայի։ Անգլ. Թ-ա-ր կ'իմանայ որ եթէ դքսուհին մանչ ծնի, Եորկիոս թագաւոր կառավարութեան գիկը պիտի յանձնէ իւր որդւոյն, և ինք Բոսֆէնշակ պիտի քաշուի, ուր մնալու գեղեցիկ ապարանք մը դնեց։ Այս լուրն ուրիշ անգամներ ալ լսած ենք։ Բայց կարելի է որ այս անգամ ստուգի։ Կոստանդիանոս դքսոքը կատարելապէս հելլէն իշխան մ'է, հելլենական հողի վրայ ծնած, հելլենական դաստիարակութեամբ կրթուած և յունական եկեղեցւոյ մէջ մեծցած, մինչ իւր հայր Դանիայի է ծննդեամբ և կրթութեամբ, կրնքով ալ լուտերական։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամենայն Հայոց Հայրապետ Վեհ. Տ. Մակար Ս. Կաթողիկոսն Հայրապետական յատուկ կոնդակաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր զրկած է Մայր Մաշտոցի ձեռագիր օրինակ մը, ուրոյն ուրոյն նշանակելով ինչ ինչ տարբերութիւններ որք կան հին ձեռագրոց մէջ։

Ասկից երեք տարի առաջ լսուած ըլլալով որ Մայր Մաշտոցը պիտի տպուի Յէջմիածին, քանի մը եկեղեցականներ, որոց մէջ կար նաեւ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն, ինքնաբերաբար յանձնաժողով մ'կազմեցին եւ ինդրուած էին որ եթէ կարելի է, նախ քան զտպագրութիւնն ձեռագիրը տեսնէին։

Արդ, Վեհ. Կաթողիկոսն այս անդամ կը յանձնարարէ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ որ նոյն եկեղեցականներուն հաղորդէ արդի տպագրելի ձեռագիրը։

Սոյն եկեղեցականք են՝ Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, Եղիպտոսի առաջնորդ Դեր Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրեան, Արժ. Տ. Մահակ Ռ. ագ. քահանայ Տ. Սարգսեան եւ Արժ. Տ. Յովհաննէս Ռ. ագ. քահնյ. Մկրտեան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յառաջիկայ կիրակէ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի։

Վանորէից Խորհուրդն, որ Զատկական տօներու առթիւ իւր նիստերը դադրեցուցած էր, երէկ դարձեալ ի Պատրիարքարան տեսնակցութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի և զրագրաց վարչութեան կողմէ յանձնարարեալ ինչ ինչ վանական ինդրոց կարգադրութեամբ։

Ուսումնական Խորհուրդն իւր նախընթաց տարի նստին մէջ ընդունած է Ուսումնական Ակումբին համար պատրաստեալ կանոնագրերն և վերջնական կերպիւ կազմակերպած է Ակումբն, որ քան և չորս անդամներէ պիտի բաղկանայ, երեք ճիւղի բաժնուած։

Խորհուրդն որոշած է թէ՝ այդ կանոնագիրն և թէ՝ Ուսումնական Ակումբի կազմակերպութիւնը Վարչութեան ներկայացնել ի վաւերացումն։

Դեր. Մելքիսեդեկ Սրբազան բժշկաց խորհրդով այսօր Պրուսա կուղեւորի, ծծմբային ջերմուկներէն օգուտ քաղելու համար ի դարմանումն իւր յոգնացութեան։ Ն. Սրբազնութեան կ'ընկերանայ Գուզկունճուքի եկեղեցւոյ աւագ երէց Տ. Կարապետ քահանայ Սէլթեան։

* * *

Օրթայ-իւղի քարոզիչ Դեր. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի եւս այսօր Պրուսա կուղեւորի։

Թիֆ-ի իսի լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ գօրեցի հարուստ ծերունի Պ. Ցովսեփ Ալեքսան վախճանելով ի Թիֆլիս, ի մէջ այլոց 5000 ռուբլի կտակեր է ի նպաստ Ս. Էջմիածնի վերաշինութեան և ի նպաստ կարօտ հայ վարժարանաց՝ տարեկան 1000 ռուպլի, որ պէտք է վճարուի շարունակ քսան տարի։

Սկիւտարի Ս. Խաչ վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէս տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի, 22 ապրիլ, ժամ 6½ին, տեղւոյն Ամերիկեան թատրոնին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ո-ա-ռ. Խ-ր-ի-ս Ա-լ-փ. Կ-ա-ր-ա-Վ-ա-ր-Ի-ա-ն

Ի վաղուց հետէ ընկերակալ ընդհանուր սովորութիւն մ'է որ դպրոցական Հանդէսներն ազգային յարկաց ներքեւ կատարուին։ Սակայն այս վերջի տեսիներս կը տեսնուի որ ուրեք ուրեք այս Հանդէսներ ազգային շրջանակներէն դուրս մասնաւոր վայրեր կը կատարուին։

Վան օրոյ Ազգային Կեդր. Վարչութեան Ուսումնական Խորհուրդս այսու պաշտօնական ծանուցմամբ կը հրաւիրէ Պատուելի Թագական Խորհուրդներն և դպրոցական Տնտեսութիւններն չշեղիլ ընկալեալ սովորութենէն, եւ զդպրոցական Հանդէսներն ազգային յարկաց ներքեւ կատարել, եւ ուշադրութիւն ընծայել միանգամայն որ կրթական ինդրոց վերաբերութիւն չունեցող առնեռանութիւնք եւ անհակ ու անպատշաճ ակնարկութիւնք տեղի չունենան։

ԽՕՍՆԱԿ ԵՒ ՈՒԽԱԿ

Որք կը հրատարակուէին երբեմն Իբրեւ կրօնական թերթ, այժմ՝ զատ զատ կամ՝ միասին կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց և ջրավաճառաց քով։ Ին իւրաքանչիւրն հինգ զրուշ պէտք ունի ցոյց կոնան և դիմել առ Տիրութեան։ Պարզեցան, ղալաթարք ի Սուլթան Համամ, թիւ 11, իսկ անվճար թերթերուն գինը զրկել առ Վահան Վ. Պարսկաստան։ 1—7

ՆԵՐԿԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆՈՒԹԻՒՆՔ

Սանկտ Պիտերբուրգ ասոիճան և չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Երկրագործական Դպրամատան վիճակագրութեան, տնօրէն Մէհմէտ Նէճատ Էֆէնտիի։

Սամսէի ասոիճան՝ Մ-ը-գ-ա-հ-ա-մ-ա-ի վարչութեան քարտուղարներէն և Սուրբէի Հիւմայունի քարտուղար Մէհմէտ Մազհար Էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Աւստրիոյ ազնուականներէն Բրէնս Շվարձէնպերկի և բարձրագոյն Դրան ձի հարթակոց Հունդարացի Պ. Սիմոն Շվիցերի։

Առաջին կարգի Շէֆգատ՝ մայրաքաղաքիս չուէտական դեսպան Պ. Ռէսթիէրգրիսլոի Կնոջ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հունդարացի Պ. Լէս Շվիցերի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սրբարթալի կաւավաճառ Սաառէատին պէյի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սարբերի Հիւմայունի մասաւարար Արիֆ պէյի։

ՄՈՒՍԱ ԳԷՑ

Այս աւուր Թ. Հ-ա-ն-է-ի մէջ հեռաւոր կը կարդանք։

Անգ իսկ երեսփոխանական ժողովոյ անցեալ երկուշաբթի աւուր նստին մէջ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդակցն Սրբ Ճէյմ Ֆէրկիսան՝ իւր առաջ ստացեալ տեղեկութեանց դիմելով, ծանուցած է թէ նախնական քննութեամբ հաստատուած է որ Մուսա պէյի զէմ եղած ամէն ամբաստանութիւնք անհիմն են։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց նախարար Վահէմ Սայիտ փաշա, Դատական նախարար Վահէմ Ճէվտէդ փաշա, Երմնական նախարար Վահէմ Ցոկոր փաշա և Երմնական նախարարութեան խորհրդական Նազիֆ էֆէնտի երէկ Բ. Դուռը գնացին և Բարձր. Մեծ-Եպարքարին նախագահութեամբ մինչ մինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

—Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլը կոմսն և պելճիական դեսպան Պ. Գրշրեալ երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքարին, Արտաքին գործոց Վահ. նախարարին և Վահէմ. խորհրդականին հետ։

ԲԱՂԴԱԴԻՆ ՏԱՌԱՊԵՏԻՆ

Կայս. Իրատէ մը, կ'ըսէ Հ-ա-ւ-է-ր, հրամայած է որ Քաղաքապետութեան հաշուակալ Բէշատ պէյ, նոյն պաշտօնատան վերաբերող երմնական գործերու և կարմներու գործութեանց առթիւ, զորձէ ձեռք քաշելով, գատաստանի ենթարկուի։

Հաշուակալութեան փոխանորդ կարգուած է տասսանորդի տրոց վարչութեան օղնական Հայդը պէյ, որ երէկուընէ սկսեալ ձեռնարկած է իւր պաշտօնին։

* * *

Կայս. ուրիշ Իրատէ մը հրամայած ըլլալով որ Քաղաքապետութեան իրաւասութեանը ներքեւ գտնուած դաւառակներու հաշուական վարչութիւնն երմնական նախարարութեան փոխանցուի, այդ հաշիւներու տուփարներն երէկ Մաիլ,էին յանձնուեցան։ Երմնական նախարարութիւնն եւս յատուկ մասնախում մ'ալ կազմեց քննելու համար այդ հաշիւները։

— —

ՕՐՈՒՆՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Երեկի Սերվերի մէջ հեռեւեալը կը կարդանք։

Օրուանց Պատրիարքարանի խառն ժողովոյ օրինագրոյն համաձայն, որ վաւերացած է կայս. կառավարութեան կողմէ, նոյն ժողովոյ անդամոց չորսն ամսն տարի կը փոխուին և անոնց յաջորդները կընտրեն ազգին կողմէ ընտրեալ փոխանորդներ։

Արդ, մէկ ամիս առաջ ազգին կողմէ ընտրեալ ներկայացուցիչք ի նիստ գումարուելով, փոփոխեալ անդամոց տեղ օսմանեան հպատակ ու պատուաւոր չորս անձինք ընտրած էին և Պատրիարքը պարտէր այս ընտրութիւնն անմիջապէս տեղեկագրել Դատական ու կրօնական գործոց նախարարութեան, վաւերանալու համար։ Սակայն Ն. Սրբազնութիւն ընտրութենէն տասն և հինգ օր յետոյ միայն տեղեկագրած է այս ընտրութիւնը, զոր վաւերացուցած է կայս. կառավարութիւնը։

Հակառակ օրինաց, այս նորընտիր անդամից երեքին միայն հրաւիրագրերը զրկուած են եւ այս պատճառաւ երեկի (չորեքշաբթի օրուան) նստին մէջ, որ առաջին անդամ տեղի կունենար, ներկայ անդամք տեսնելով որ նորընտիր չորրորդ անդամն բացակայ է, զի հրաւիրագիր չէր ստացած, հարցուցած են Պատրիարքին փոխանորդ նախագահին թէ այդ անդամ ինչու հրաւիրուած չէր եւ թէ ինչ պատճառաւ յարգուած չէ Պատրիարքարանի օրինաց այդ տրամադրութիւնը։ Փոխ-նախագահը պատասխանած է թէ ինքն ոչ է պատասխանատուութիւն չունի այդ ինդրոյն մէջ։

Ինդիրն այս վիճակին մէջ է եւ յայտնի չէ թէ ինչ գոյն պիտի առնու։

Ժողովոյ սոյն նստին, որ նոր ընտրութիւններէ յետոյ առաջին նիստն էր, Տ Գրիգէսիոս Պատրիարքը պարտէր նախագահել, սակայն նախագահի պաշտօնը փոխանորդարար ուրիշ մը վարած է։

— —

ԿՐԷՏԷ

Աթէնքէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կրէտէի մէջ տիրող զինուորական բռնաբիկ օրինաց բարձման ու զինուորական դատարանաց չնչման լուրն յոյժ լաւ տպաւորութիւն յառաջ բերած է Յունաստանի մայրաքաղաքին մէջ, և թէ ամէն ապատանող կրետացի գաղթականք իրենց տեղերը պիտի դառնան։

* * *

Թէ լրագիրը ծանուցած էր թէ Կրէտէի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Նիկան ձիով չկրնալ ելած պատուն մէկ քանի անձանց կողմէ սպարտուեր է, սակայն Զ-ա-հ-ա-ր կ'ըսէ թէ «այդ լուր բոլորովին անհիմն է և ինչպէս յայտնի է, եւրոպոյ մէջ այլ եւս ոչ ոք հաւատ կ'ընծայէ այդ կարգի յերիւրանաց։»

— —

ԵՐԿՆԴՅՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐԲԻՆ

Պ. Վիժիէի ծանօթ Դրագիրը,—եւրոպական երկաթուղիներն Ասիոյ երկ սիժուղոյն մինչեւ նպատակաւ,—Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ժողովոյն կողմէ նկատողութեան առնուելու համար, երաշխաւորութեան ինդիր մը կար որ առկախ կը մնար։ Բարիզի սեպհականորներէն Պ. Քօլէն հեռագրաւ իւր երաշխաւորութիւնը տուած ըլլալով, այդ ձեւակերպութիւն լրացած կը նկատուի եւ հետեւաբար Պ. Վիժիէի Դրագիրը դիւանական գործողութիւններէ անցնելէ յետոյ, Բ. Դրան պիտի մատուցուի ի մտաց։

—Պետական խորհուրդը կը զբաղի Պահլի փաշայի Դրագրոյն քննութեամբ, և Ն. Վ. Եմինի այս օրերս պիտի հրաւիրուի բացատրութիւններ տալու, ինդրոյն էական կէտն է Պոլսէն մինչեւ Երէյլի երկաթուղւոյ մը շինութեան առաջարկը։

—Պետական խորհուրդը վաւերացուցած ըլլալով Առաքարարի կայարանէն մինչեւ քաղաք թրամուէյի գծի մը շինութեան Դրագիրը, զոր ներկայացուցած էր Հաճիբեյ էֆէնտի, այդ Դրագիր Բ. Դուռն յղուած է նախարարաց խորհուրդին մատուցուելու համար։

—Պերութի լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Աղխանդրիա բնակող Սուրիական Տրիպոլսեցիք մասնաժողով մը կազմելով, ինդրած են Սուրիայեան Տրիպոլսէն ի Դամասկոս շինուելիք երկաթուղւոյն յանձնաժողովն արտօնութիւն տալ իրենց՝ Աղէքսանդրիոյ մէջ եւս գումարներ ստորագրելու համար։ Այս արտօնութեան վրայ, Աղէքսանդրիոյ մէջ մեծաքանակ գումարներ ստորագրուեր են։

Պերութէն ի Դամասկոս շինուելիք երկաթուղւոյն համար Դամասկոսի մէջ յանձնաժողով մը կազմուած է և առաջին նստին մէջ հազարէ աւելի բաժիններ ապահովուած են։

«ՍՕՍԻԷԹԷ ՕԹՕՄԱՆ» ՊԱՆԵՐԱՆ

«Սօսիէթէ Օթօման» որ Շանժ է Վալէօռ» դրամատան բաժնետերաց տարեկան 17րդ ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ նախընթաց օր ի Դալաթիա, ընկերութեան կեդրոնատեղին։ Ներկայ էին լիսուն բաժնետերաք որք կը ներկայացուցէին 37,433 բաժին։ ժողովին կը նախագահէր Պ. Պարքէր։

Վարչական խորհրդոյ տեղեկագիրը ցոյց կուտար թէ դրամատունը վերջին տարեշրջանին մէջ բաւական բանուկ գործառնութիւններ ունեցած է, որոց շնորհիւ 10,174 օսմ. ոսկւոյ զուտ շահ մը կը մնայ։ 1889 տարւոյ համար, ընկերութիւնը մէն մի բաժնեթղթի վրայ ոսկի դրամ 33 դահեկանի շահաբաժին մը պիտի բաշխէ, ոգոյ հաշուոյն 13·75ի առաջին մաս մը արուած է արդէն յունուարի սկիզբը։

«Սօսիէթէ Օթօման» դրամատունը գլխաւորաբար մասնակցած է Մաքրիկիի մէջ բրդեղէն ու բանվակերէն հիւսուածոց յատուկ գործարանի մը հաստատման գործին, որուն նախաձեռնութիւնը մեծաւ մասամբ իրեն կը պատկանի։

Տեղեկագրոյն նոյնութեամբ ընդունելութենէն յետոյ, ժողովը ձեռնարկեց Վարչական խորհուրդէն ըստ օրինի հրաժարեալ երեք անդամաց՝ Պ. Պ. Ի. Եվիէնիտեսի, Ա. Պարքէրի և Տ. Լիվիէնիտեսի յաջորդներու ընտրութեան։ Վերոյիշեալ հրաժարեալ անդամք միաձայնութեամբ վերընտրուեցան։

—Ոստիկանութիւնն երեսուն երկու մուրացիկներ ևս ձերբակալելով իրենց հայրենիքները զրկեց։

—Սկիւտարի Պիլզիլ Տէրէսի թաղին մէջ թուրք կառապան մը կինն, որ թերլգարած էր, ինքզինքը սան ջրհորը նետեց, սակայն դրացիք օգնութեան փութալով ազատեցին այդ կինը։

—Տրապիզոնի նահանգին առաջին երկրաշարժ Պ. Շարթիէ միեւնոյն պաշտօնով Կարին փոխադրուած է։ Պ. Շարթիէի ոգեկան Շէֆիգ պէյ եւս մի և նոյն պաշտօնով փոխադրուած է ի Սերաստիա։

—Տրապիզոնի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ նահանգին կուսակալ Ալի պէյ երկու յանձնաժողովներ կազմած է, որոց մին պաշտօն ունի կրթութիւն ու վարժարանները ծաւալել նահանգին մէջ եւ վարժարանաց վրայ հսկել, իսկ երկրորդը՝ հաստատելի վարժարանաց համար հողեր գտնել, գնել և շինութեանց հսկել։

—Ոստիկանութեան օրագրին մէջ կը կարդանք թէ նախընթաց գիշեր ժամ 1ին ի Բերա Թաշիմանէլի հրապարակին առջեւ ազգ մը զմելիով ուրիշ ազգ մը վիրաւորած է։ Վիրաւորող տղան անունն է Յակոբ, աշակերտ Թաքսիմի Հայ-Հռոմէական ժարժարանին, իսկ վիրաւորեալն է Անտոն, որդի զինուորական վիրաբոյժ Միրուիչ էֆէնտիի։ Յակոբ անվայել ընթացքի մէջ գտնուած է Անտոնի նկատմամբ և սա՝ խօսքով ինքզինքը պաշտպանելով, Յակոբ վիրաւորած է զնա։ Ոստիկանք ձերբակալած են Յակոբը։

—Անցեալ օր մէկ քանի աւազակներ Պրուսայէ վեց ժամ հեռու Պալեաց գիւղմէրն վրայ յարձակեր և վիրաւորեր են մէկ քանի գիւղացիներ, որք ինքզինքնին պաշտպանել ուզած էին։ Կուսակալութեան կողմէ տրուած հրամանի մը վրայ այդ աւազակք մէկ քանի օր յետոյ ձերբակալուելով, դատարանին յանձնուեր են։

—Պուրկազէն կը գրեն թէ Եամգուրէն ի Պուրկազ շինուելիք երկաթուղւոյ գծին վրայ աշխատող գործաւորաց մէջ Երկաթութեան հիւանդութիւնը ճարակած է։

—Թուրք լրագիրք կը պատմեն թէ Տէֆթէրխանէի քարտուղարներէն Բիգա էֆէնտի անձնասպանութիւն փորձած է հետեւեալ պարագայից մէջ։ Բիգա էֆէնտի մը զոր ունեան պարտք դնայ՝ գործաւորաց կողմէ հանրագիր մը մատուցանելու Երեսի. Ժողովոյ։ Բայց ատենապետ Պ. Ֆէրքէ ընդունելով միայն Պօռէն, Թիվրիէ և Ֆեռուլ երեսփոխանները, որք նոյն պատգամաւորութեան անդամներն են. տեսակցութիւնը մէկ քառորդ միայն տեւեց։

—Թռչ կը հերքեն այն լուրը թէ Մոռէս մարքիզին տան մէջ թուղթեր գտնուեր են որք Օրլեանու դքսին բարեկամ Լիւրի. դքսին մեղադրելի խարհուրդները ցոյց կուտան հղեր։

Պերլին, 1 մայիս

Կը հաստատեն թէ Բրուսիա չի հանգարիր այն առաջարկութեան թէ Հանովերի թագաւորին ստացուածոց մասին հարիւ տարի խորհրդարանին, եւ անոնց տարեկան հասոյթք երմնաց ոյցին մէջ նշանակուին կանոնաւորապէս։ Բայց արդի նստաշրջանին մէջ այդ մասին օրինագիծ չդրնի մատուցուի խորհրդարանին։

Զանգիպար, 30 ապրիլ

Վիսման հաղարապետ բազմաթիւ զորքով ճամբայ ելաւ Պակամ-յոյէ, ի ռատուն մը, Պոնմառչէ անուն, այրեր է մէջը գտնուած տարանքներով։ Վաճառատունը 5000 ոսկւոյ ապահովագրեալ է եղեր։

—Սիմոնոլ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Պոլսոյ մաքսատան թղթատարական-ծրարներու սենեկի վրայ, ուր միայն երկու աշխատիներ և երկու գրագիրներ կը գտնուին, որք անբաւական են գործոց կատարման և այս պատճառաւ վաճառականաց գործերն օրերով կը յետաձգուին։

ՏՈՔԹ. ՊԵՏՐՈՍ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Կը գարմանայ ամէն տեսակ և մասնաւորապէս արտաքին և ծննդարանական գործարանաց հիւանդութիւնները. զորս իրեն մասնագիտութիւն բրած է անոնց նկատմամբ կատարած փորձերովն ու յաջողութեամբն։

Հաստատուած է Պահչէ-Գարու թիւ 18 Ս. Մերկսմէթեան դեղարանը, ուր ամէն օր ժամ 2—4 կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդներն։ Աղքատները ձրի կը դարմանուին։ 464 2—3

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՅՑ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԹԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Ա.ՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիեննա, 1 մայիս

Միջօրէին, քաղաքը սովորական երեւոյթն ունէր։ Բրդէրի հանրային պարտէզը դեռայող գործաւորք հանդարտութեամբ անցան։ Ի բաց առեալ Լերբէնֆէլտի արուարձանները, զինուորական ոչ մէկ պատրաստութիւն կը տեսնուէր։ Զօրքերը գօրանոցներուն մէջ համախմբուած էին։ Կը կարծուի թէ օրը հանդարտութեամբ պիտի անցնի։

Վիեննա, 2 մայիս

Օրը կատարեալ բարեկարգութեամբ անցաւ։ Աշխատաւորաց ընթացքը կատարեալ էր։ Ռուսական նեռանդաց մէջ, Պուրգենան պալատը դնայ՝ գործաւորաց կողմէ հանրագիր մը մատուցանելու Երեսի. Ժողովոյ։ Բայց ատենապետ Պ. Ֆրէքէ ընդունեց միայն Պոռէն, Թիվրիէ և Ֆեռուլ երեսփոխանները, որք նոյն պատգամաւորութեան անդամներն են. տեսակցութիւնը մէկ քառորդ միայն տեւեց։

—Թռչ կը հերքեն այն լուրը թէ Մոռէս մարքիզին տան մէջ թուղթեր գտնուեր են որք Օրլեանու դքսին բարեկամ Լիւրի. դքսին մեղադրելի խարհուրդները ցոյց կուտան հղեր։

Պերլին, 1 մայիս

Կը հաստատեն թէ Բրուսիա չի հանգարիր այն առաջարկութեան թէ Հանովերի թագաւորին ստացուածոց մասին հարիւ տարի խորհրդարանին, եւ անոնց տարեկան հասոյթք երմնաց ոյցին մէջ նշանակուին կանոնաւորապէս։ Բայց արդի նստաշրջանին մէջ այդ մասին օրինագիծ չդրնի մատուցուի խորհրդարանին։

Զանգիպար, 30 ապրիլ

Վիսման հաղարապետ բազմաթիւ զորքով ճամբայ ելաւ Պակամ-յոյէ, ի հնադանդութիւն բերելու համար Քիլվոյի Արաբները։

Փեթերսպուրգ, 1 մայիս

Կը հերքուի այն զրոյց թէ արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս արտասահման պիտի ուղեւորի եղեր։

Ռուսական Լէհաստանի մէջ ի Բովնս կատարելի ռազմամարզերուն պիտի մասնակցին 150 հազար զօրք՝ Վարշաւոյ և Բիլվի զինուորական շրջանակներէն առնուած։

Հռոմ, 1 մայիս

Երեսփ. ժողովոյ մէջ, Մայիս 1ի ցոյցերուն խափանման վրայ հարցապնդման մը պատասխանելով, ներքին գործոց խորհրդական հաստատց թէ կառավարութեան պարտքն էր միջոցներ ձեռք առնուլ հանրային ազատութիւնն ու հանդարտութիւնն ապահովելու համար։

Պուքրէշ, 1 մայիս

Երեսփ. ժողովոյ յանձնախումբը նպաստաւոր տեղեկագիր մը բերաւ ամբոխութեանց համար ինդրուած գումարին վրայ։ Կ'ընդունի թէ պատերազմական նախարարը պէտք է արտօնուի հարկաւոր յանձնարարութիւններն ընելու կանխաւ, նախ քան զքուէարկութիւն օրինագծին։

— —

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԴՈՐԹԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 1 մայիս

Կառավարութեան եւ մանաւանդ ոստիկանութեան վերատեսչին ձեռք առած ընտիր տնօրինութեանց շնորհիւ, անիշխանականաց կազմակերպած մեծ ցոյցը շատ հանդարտութեամբ անցաւ եւ կարեւոր դէպքի մը ծնունդ չտուաւ։

Բարիզ, 1 մայիս

Բարիզեան մամլոյն գուշակութիւնք ի մասին անիշխանականաց ցոյցին, չիրականացան բարեբաղդաբար։ Երեկոյն անցաւ հանդարտութեամբ եւ առանց դէպքի։ Բարիզ արդէն վերստացած է իր սովորական երեւոյթը։

Գաւառաց մէջ, առնուած հեռագիրք ոչ մէկ լուրս կամ անկարգութիւն կը նշանակեն։ Ընդհակառակն, կը ծանուցանեն թէ ցոյցերն անոյշ մեռցած են գլխաւոր կեդրոններուն մէջ, ուր կատարեալ բարեկարգութիւն տիրած է։

Կառավարութիւնն յայտնապէս գոհ է որ ոչ մէկ անկարգութիւն պատահեցաւ, չնորհիւ իւր հաստատամտութեան և իւր հրամանաւ ձեռք առնուած խիստուն տնօրինութեանց։

Պերլին, 1 մայիս

Անիշխանականաց ծանուցեալ ցոյցն ոչ մէկ անկարգութիւն պատճառեց։ Եւրոպոյ միւս երկիրներէն առնուած հեռագիրք նոյն հանդարտութիւնը կը հաստատեն ամենուրեք։

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ, 18 ապրիլ

Այս երեքշաբթի աւուր Պատրիարքի մէջ կարդացինք գրամանօք թէ կիրգ. Վարչութեան կրօն. ժողովն ընտրեալով վիճակիս բազմաչնաստ Առաջնորդ Դեր. Տ. Տ. Ստեփաննոս Սրբազան Արքեպիսկոպոսի մի գիրն ի մասին ձեռնադրութեան Տիրացու Գրիգոր Աւագ սարկաւագին ի վարդապետութիւն, Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր ուշադրութեան յանձնած է։

Խնդիրն այդպէս չէ։

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօր վանահայրութեան ատեն, Արժ. Տ. Յովհաննէս վարդապետ Փիփէնեանի ձեռնադրութենէն անմիջապէս վերջը տիրացու Գրիգոր Աղանունի կը կոչուի ի սարկաւագութիւն իւր միաբան Արմաչու, հաւանութեամբ նորին Բարձր Սրբազնութեան և ներկայութեամբ Արժ. Տ. Յովհաննէս Աւագ քհնյ. Մըկրտչեանի. իւր երկու տարի սարկաւագութիւն կ'ընէ, և մեծ պահոց ըսկիզբներեր Գաւառ. Վարչութեան խառն ժողովն վիճակիս բազմաթարօտ պտուղից համար վարդապետի կարօտութիւնն զգալով կ'որոշէ ինդրել Դեր. Առաջնորդ Սրբազանէն որ գնա ձեռնադրէ ի վարդապետ, և այս որոշումի կը դրուի ի Պարիսաքարան։

Բայց Ազգ. Պատրիարքարանն այս զրկուած պաշտօնագիր, Փոխանորդին և խառն ժողովոյ Դիւանին ստորագրութիւնքն կրելուն, ետ կը զրկէ, և կը յանձնարարէ որ միայն Առաջնորդին ստորագրութիւնը կրէ. ապա Պատրիարքարանէն եկած չորարերականի մէ համեմատ Դիւանի ստորագրութիւններն կը պահուին և Առաջնորդ Սրբազանի ստորագրութեամբ Ս. Զատկէն վերջը նոյն պաշտօնագիրը նոյնութեամբ կը զրկուի ի Պատրիարքարան, յորում երբեք ըսուած չէ թէ սարկաւագը վարդապետ ձեռնադրուած է, այլ խառն ժողովն որոշած է նորա ձեռնադրութիւնն։

Այս պաշտօնագրէն չ'կրնար երբեք հետեւիլ թէ սարկաւագը վարդապետ եղած է։

Սարգաւագն նոյնը կը մնայ, ինչ որ է նամակին գրուելէն առաջ. Լ-ա-ր-ա-ն-ա-ն է եղած. ուստի կրօն. Պատկ. ժողովոյ որոշումը թիւրիմացութեան արգիւնք պէտք է ըլլայ։

ՅՈՒԱՍ

ԳԱՀԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԱՐԻՆ, 8 ապրիլ

Ինչպէս նախորդ նամակաւ գրած էինք, Ճրագալոյցի երեկոյին, յետ աւարտման Ս. Պատարագի, մեր Գեր. Առաջնորդն՝ Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Իւթիւճեան՝ Սանասարեան վարժարանն հրաւիրուեցաւ, ուր մեծ պատուով ընդունուեցաւ Պատ. Տեսչութեան կողմէ և առաջնորդուեցաւ մեծ սրահն որ լուսազարդեալ էր։ Սանասարեանք միահամուռ երգեցին «Այսօր յարեա» շարականն յոյժ գեղեցիկ և ներդաշնակ. յետս որոյ, Առաջնորդ Ս. Հայրն օրհնեց վարժարանը, մեծանուն Բարերարն, նորա ազնիւ գործակիցը, Տեսչութիւնն, ուսուցիչներն և ուսանողներն, որք մի առ մի մատչելով յաջհամբոյր, նչխար ընկալան ըստ սովորութեան։

Ապա սկսաւ հացկերոյթն։ Սեղանը ճոխ կերպիւ պատրաստուած եւ զարդարուած էր. աչակերտք ի պատիւ Գեր. Առաջնորդին եւ իրենց Վսեմ. Բարերարին գողարիկ ճառեր եւ բանաստեղծութիւններ ընթերցան։ Առաջին բաժակն առաջարկեց Առաջնորդ Ս. Հայրը վարժարանին անմահ բարերարի թանկագին կենաց, որ ընդունուեցաւ եռանդուն ծափահարութեամբ։ Բարձրագոյն կարգի աշակերտաց մին իւր և ընկերաց սրտից տրխրութիւնն յայտնելով այսպիսի հանդիսաւոր պահու մը իրենց սիրելի բարերարին բացակայութեանն համար՝ գեղեցիկ եւ սրտաշարժ շէջերով ի վեր հանեց իրենց ներքին խնդութիւնն և մխիթարութիւնը զոր կ'ունենային՝ իրրեւ փոխանորդ իրենց մեծ բարերարին նախագահ տեսնելով Առաջնորդ Ս. Հայրն ի գլուխ իրենց սեղանին եւ բաժակ առաջարկեց Ն. Գերապատուութեան համար։ Այս բաժակ եւս պարպուեցաւ ջերմագին ծափահարութեամբ։ Ի պատասխանի Գեր. Իւթիւճեան Հայրն՝ յանուն իրենց պատուական եւ բազմերախտ հօր, օրհնեց զանոնք, մաղթելով որ նորա բարի սրտին ու բազմանաց համեմատ բարի գաւակներ հանդիսանան, փառք Ազգին, պարծանք եւ մխիթարութիւն նորա անմահ անուան։ Ապա, Ն. Գերապատուութիւն բաժակ առաջարկեց վսեմ կենաց Ազգ Կարապետ Եղեանցի, պատուական գործակցի մեծանուն բարերարին, Պատ. Տեսչութեան, ուսուցչաց եւ համայն ուսանողաց։ Բոլոր այս բաժակք համակրալից ընդունելութեամբ ծափահարեցան։

Սեղանէն յետոյ, վարժարանի սրահին մէջ սանուցք դաշնակաց և ջութակաց վրայ մի քանի ընտիր կտորներ նուագեցին մեծ յաջողութեամբ, յետ որոյ Գեր. Իւթիւճեան Ս. Հայրն օրհնութեամբ մեկնեցաւ յառաջնորդարան։

* * *

Երէկ, 7 ապրիլ, նահանգիս կուսակալ Վսեմ. Սամիկ փաշա առաջնորդարան եկաւ յայցելութիւն Գեր. Առաջնորդին, և արժանավայել մեծարանօք ընդունուեցաւ Ն. Գերապատուութեան, քահանայից դասուն, ազգ. երեւելեաց և Պատ. Թաղական Խորհրդոյ կողմէ։ Սամիկ փաշա մէկ ժամու չափ յոյժ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իւթիւճեան Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետին հետ և քանիցս իւր գոհութիւնն և ուրախութիւնն յայտնեց Ն. Գերապատուութեան ընտրութեան համար յառաջնորդութիւն վիճակին կարնոյ։

Վսեմ. Սամիկ փաշա, համակրալից բանիւք հրաժեշտ առաւ և միևնոյն պատուովք մեկնեցաւ առաջնորդարանէն, յոյս յայտնելով թէ Աստուծով շատ լաւ տեսակցութիւններ կ'ունենայ յետ այսորիկ։

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 16 ապրիլ

Վերջին տարիներս հաստատուած սովորութեան համեմատ՝ երէկ կատարուեցաւ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ ծանխմբութիւնն ի Մէնէմէն, ուր այս առթիւ յատուկ կառախմբով բազմաթիւ ուխտաւորներ կը դիմեն քաղքէս եւ Մանիսայէն իսկ։

Ինչպէս ամեն տեղ նոյնպէս եւ հոս Ս. Սարգիս Հայաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ ամենէն յարգի և զօրաւոր նկատուած սուրբերէն մին է, այնպէս որ Ս. Սարգսի տօնը ձմեռ ժամանակ պատահելուն համար՝ թէեւ վերջերս որոշուած է անոր տօնախմբութիւնը Զատկին երկրորդ կիրակէն կատարել, բայց այս որոշում մի միայն նոր առիթ մը եղած է բարեպաշտ ժողովրդեան՝ տարւոյն մէջ երկիցս իր կրօնական զգացումն ու իղձն հրապարակելու։

Գեր. Տէր Յովսէփ Ծ. վարդապետ շաբաթ օրէն կ'երթայ Մէնէմէն, իսկ ուխտաւորներու բազմութիւնը կիրակի առաւուն, որոնց թիւը 300 ի կը մօտի։

Եկեղեցական արարողութիւնը հանդիսաւոր կերպով կատարուելէ վերջ՝ ուխտաւորներ կը ցրուին տեղացի ազգայնոց տուներ, ուր կը մեծարուին հայկական հիւրասիրութեամբ։

Կէսօրէն ետք յատուկ հանդէս կը կատարուի դպրոցն՝ ընդ նախագահութեամբ Պատրիարքական Փոխանորդ Հօր եւ ի ներկայութեան Զմիւռնիոյ Պատ. Ուսումնական Խորհրդի անդամոց ոմանց, Ազգ. վարժարանց տեսուչ Մեծ. Տէր Մելքոնեանի, ինչպէս նաեւ Զմիւռնիոյ բազմաթիւ ազգայնոց եւ հաւատարիմ տիկնանց և աղուուհի օրիորդաց։ Աշակերտք կը հարցանենին հայերէն ընթերցանութեան, սրբազան և այլ պատմութիւններու ու թուագիտութեան մէջ, գոհացուցիչ պատասխաններ կուտան, պարագային յարմար երգեր կ'երգեն եւ ներկայք խիստ գոհ մնալով իրենց գոհունակութիւնը կ'արձանագրեն յատուկ տետրի մէջ եւ շնորհակալք ալ կը յայտնեն թէ՛ Պատ. Թաղական Խորհրդի անդամոց եւ թէ ուսուցիչ Պ. Համբարձումի Գրիգորեանի, որոնց ջանքերն ի մասնաւորի կը գովէ Տէր Յովսէփ Ծ. վարդապետ, առաւել փոյթ տանելու քաջալերեր կը կարդայ եւ պահպանիչ մ'ըսելով կը փակէ հանդէսը։

Մէնէմէն՝ համանուն գաւառակի կեդրոնն է, եւ կը գտնուի Զմիւռնիոյ արեւմտահիւսիսը, ընդարձակ դաշտի մէջ, զոր կ'ոռոգէ Հերմիւսը, և բլրի մը ստորը։ Ունի տասը հազարէն աւելի բնակիչ, տաճիկ եւ յոյն, որոնց մէջ հայք կը հաշուին 28 տուն միայն։ Գաւառակին միակ գիւղաքաղաքն է՝ ունենալով իր չորջ քառասնի չափ գիւղեր՝ դաշտին մէջ ու լերանց վրայ, զուտ տաճիկ, ինչպէս նաեւ մի քանի յոյն։

Բերքերն են գլխաւորաբար արմոիք, նաեւ բամբակ, խաղող, ձէթ, պտուղներ եւ սեւ, որ կը սերմանուի ընդհանրապէս Հերմիւսի ափերը։ Կան նաեւ գործարաններ կղմինարի, աղիւսի եւ կարաններու ու ամաններու։

Հայոց մէջ կան մի քանի վաճառականներ, մնացեալք մանր մունր առեւտրով եւ արհեստներով կը զբաղին։ Եկեղեցին չինուած է կամարակաւ 1835 ին արդեամբ տեղւոյն եւ Զմիւռնիոյ ազգայնոց եւ յառաջնորդութեան Տ. Թադէոս Ծ. վարդապետի։ Զեռագիր Ցայսմաւուրքի մը կողը գտնուած յիշատակարան մը ցոյց կուտայ թէ՝ ճիշդ երկու հարիւր տարի առաջ Մէնէմէն Ս. Սարգիս անուամբ եկեղեցի կայ եղեր եւ հետեւաբար հայ գաղթականութիւն։

Ցիշատակարանն ի մէջ այլոց սա սրբատաշարժ տողերը կը պարունակէ. «Լաւ է անկանիլ ի ձեռս բարբարոսաց քան յօտարութեան կալ։» Ի՞նչ կարօտով ներշնչուած խօսքեր, կարօտ զոր անշուշտ հեղինակը չէ եղած ժամանակին միակ զգացողն, բայց եւ այնպէս ցարդ մնացեր են յօտարութեան ինչպէս ի Մէնէմէն նոյնպէս եւ ամեն ուրեք ազգայիներ։ Եկեղեցւոյ կից քանի մը սենեակներ քահանայի եւ այլոց համար. քիչ հեռու է դպրոցի շէնքը, բաւական կոկիկ, բարձրադիր եւ կրկնայարկ։ Աշակերտաց թիւն է 18, երկու սեռէ, որոնք նախնական ուսում մը միայն կ'ստանան, եւ ընդհանրապէս ցոյց կուտան գոհացուցիչ ունակութիւն։ Եկեղեցին ունի բաւական հասոյթներ՝ թէ՛ անշարժ կալուածներէ և թէ կամաւոր նուիրատուութիւններէ, որով կը մատակարարուի դպրոցը։

Խորհրդոյ անդամք անվճար շարունակեն իրենց ջանքեր ինչքան եկեղեցւոյ պայծառութեան, նոյնքան և իրենց մանկտւոյն զարգացման համար, զի միջոցներ ունին առ այս եւ բաւական է որ կամք չպակսի բնաւ։

ԶԱՏԻԿՆ Ի Ս. ՏԵՂԻՍ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 5 ապրիլ

Ամենափառաւոր շքեղութեամբ անցաւ այս տարուան Զատիկը, եւ ինչպէս կ'ակնկալուէր իրաւամբ, ուխտաւորաց թիւը հասաւ սովորական քանակութեանը, իբր 1200, մասիսէն հաշուելով, ու այդ թիւը թէպէտ վերջին քանի տարիներու միջին թիւէն վեր չէ, բայց ուխտաւորաց մէջ կարի նշանաւոր անձնաւորութիւններ կային, հանրածանօթ իրենց ցեղին կրօնական և ազգաւորական առաքինութիւններովն։ Ի Սբ. Քաղաքս հրատարակեալ «Ազդ» (Avis) անուն ֆրանսերէն լրագիրը մասնաւոր խնամով հետեւելով մեր ուխտաւորաց թուոյն, իւր վերջին (ապրիլ 16ի Բ. Ե.) թերթին մէջ նշանակեր էր պատրաստ Հայոց վանքին մէջ 1000 ուխտաւոր Բ. և Գ. կարգի։ Իսկ առաջին կարգինները թուած էր յականէ յանուանէ 25 հոգի։ Մենք առանց այդքան մանրամասնութեան իջնելու, կը բաւականանանք յիշելով թէ Կեսարացի չորս մեծահռչակ գերդաստաններն էին որ իրենց արժանաւոր պետերովը գլուխ կը կանգնէին այս տարուան Հայ ուխտաւորաց։ Դոքա են 1º. Մեծ. Յակոբ էֆէնտի Գուլումճեան, ներկայացուցիչ հանրահռչակ Կիւլպէնկեանց ի Տիգրանակերտ, 2º. Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Կիւլպէնկեան, ներկայացուցիչ նոցուն ի Մալաթիա, 3º. Մեծ. Կարապետ էֆ. Խուպէսերեան, նոցա ներկայացուցիչ ի Տիգրիս, 4º. Մեծ. Յարութիւն էֆէնտի Կիւրիւնեան, նշանաւոր վաճառական ի Կեսարիա։

Ամեն. Յարութիւն Ս. Պատրիարքի գահակալութենէն ի վեր առաջին Զատիկը լինելով այս, ազգէն կողմանէ զրեթէ ամէն երկիր իւր ներկայացուցիչն ունէր յանձին ուխտաւորաց որք միահամուռ գումարմամբ յեկեղեցիս և ի Սբ. Տեղիս մեծ շուք և պատկառանք կ'ընծայէին ամէն հանդիսից և արարողութեանց, և յայտ օտարաց առաւել եւս կը բարձրացնէին Հայ տարրին դիրքն ու նշանակութիւնն յԵրուսաղէմ։ Բնականաբար Ս. Պատրիարքի ներկայութեան շնորհիւ մասնաւոր առաւելութիւն և ճոխութիւն ունեցան այս տարուան բոլոր հանդէսները, թէ՛ ի Ս. Տաճարն Յարութեան, և թէ ի Ս. Յակովբ։ Ճրագալոյցի օրուան «Լուսաւորեա»ի հրաշափառ արարողութեանը ներկայացաւ անձամբ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը, և Զատկի երկուշաբթի օրուան մեծահանդէս թափորը ու նոյն օրուան Պատարագն եւս անձամբ կատարեց աննման շքեղութեամբ ի Ս. Յակոբ։ Նոյն օր բազմաթիւ եւրոպացի և ամերիկացի երեւելի ուխտաւորք ընդ որս և Ռուսաց Հիւպատոս Պ. Մաքսիմոֆ, ներկայ էին նոյն պատրիարքական պատարագին ու թափորին և յակոբեան կրթեալ զմայրած մեծացին այն մեծահանդէս շքեղութեանց վրայ։ Ուստի յաւարտ ժամերգութեանց փութացին ի Պատրիարքարան և իրենց գոհանչացումն յայտնելով ու Ն. Ամեն. Սրբազնութեան սուրբ աջն համբուրելով, իւր օրհնութիւններն ընդունեցին։ Այլ մեկ «Լուսաւորչ»ի արարողութեան և Զատկի երկուշաբթուան հանդիսից վերայ առանձին յօդուածով մը պիտի խօսինք, ինչպէս և աւագ շաբաթի մէն մի աւուր վերաբերեալ արարողութեանց և հանդէսներուն վրայ, զի կ'արժէն իւրաքանչիւրն առանձին յօդուածի նիւթ լինել, հետեւապէս կարելի չէ ամփոփել ասա։ Դեռ այժմ այսչափ միայն կ'ըսենք թէ բոլոր ուխտաւորք հոգեզուարճ պարարեցան եւ զմայլմամբ յաւելեցան ի տես այնքան շքեղատեսիլ և հոյակապ հանդիսից որք կուռ զկնի միմեանց յաջորդեցին գրեթէ Լուսաւորչի տօնէն ի վեր, մին քան զմին գերազանց, մին քան զմին հիասքանչ։ Իսկ երբ ըսենք թէ Զատկի երկուշաբթի օրուան հանդէսն ու թափորը գերազոյն էր ամենէն և պսակն ամենայնի և անհամեմատ առաւել շքեղ քան բոլոր տարւոյն հանդէսները, համառօտ գաղափար մը տուած կը լինինք թէ ի՞նչ հիանալի տպաւորութեան ներքեւ մեկնեցան և կը մեկնին ուխտաւորքն յԵրուսաղեմէ, զի ճիշդ այդ օրէն գինի է որ նոցա վերադարձը կ'սկսի։ Մինչդեռ ցնծագ շաբաթ օրն անգամ եկողներ կը լինին։

Հայ ուխտաւորաց գոհութեան եւ բերկրանաց մէկ պատճառն ալ այս տարի Ս. Փրկիչ վանքին վերաշինութիւնն եղաւ, որ իւր աւարտեալ մասամբն իբր նոր կաթող կը բարձրանայ հայ ազգին կրօնասիրական զգացմանց յԵրուսաղէմ. և երբ մեծացեալ մասերն ալ աւարտին, ազգային պարծանաց ճշմարիտ գոհացում տրուած կը լինի։ Ի դէպ է յիշել աստ թէ նոյն Ս. Փրկիչ վանքին ի նոր պատս եղած հանդանակութեան առաջին գումարը (400 ոսկի) Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր յանձնուեցաւ ձեռամբ Մեծ. Յակոբ էֆ. Գուլումճեանի որ ընդունած էր զայն նոյն հանդանակութեան գանձապետ Ազն. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեանէ յԵրուսաղէմ բերելու համար։ Հետեւապէս վերաշինութեան գործին նոր և առաւել կորովի զարկ մը տրուիլ սկսաւ, որպէս զի որչափ հնար է շուտ աւարտին մնացեալ մասերն ալ, ըստ ժամանելոյ նոր նոր նպատից որպէս կ'ակնկալուի արդարապէս։

Այլ յառաջ քան Աւագ շաբաթի մուտը, երեւելի դէպք մըն էր, ինչպէս ընդ բռանդակ Թուրքիա, նոյնպէս և յԵրուսաղէմ, Վեհ. Սուլթանի ծննդեան բարեբաստիկ տարեդարձը որ Ծագկազարդի կիրակին հանդիպելով, քաղաքային շուք և փայլ մը տուաւ նոյն շաբաթի տեղի ունեցած իրաւանքն բազմադունակ հանդիսից։ Թէ՛ բոլոր Ս. Քաղաքին և թէ մասնաւորապէս Հայոց վանքին մէջ և շուրջը անմման ոգեւորութեամբ կատարուեցաւ այդ երջանիկ տօն. պարերգ, նուագ գրեթէ մինչեւ կէս գիշերը շարունակուեցան հայոց վանքին շուրջն անդադար։ Նոյն մարտ 25ին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հանդիսաւոր հեռագրներով կառավարութեան ապարանքն երթալով Վսեմ. կառավարիչ փաշային մատոյց իւր շնորհաւորական զգացումներ եւ ջերմ բարեմաղթութիւններ վսեմ երկարութեան թանկագին կենաց մեր կայսեր։

Բաց այսի փութացաւ Ն. Ամենապատուութիւն հեռագրաւ ալ կարեւորական պալատը դիմել և Վեհ. Սուլթանի արքայական գահոյից ուղղել նոյնպէս եռանդագին շնորհաւորութիւններ, ի դիմաց իւր, միաբանութեան և Երուսաղեմի ամէն վիճակային Հայոց։ Վեհ. Սուլթանը իւր անսպառ գթութեամբ բարեհաճած էր հրամայել կայս. պալատան ատաղ քարտուղար Վսեմ. Սիրէյա փաշային, հեռագրով պատասխանել Ն. Սրբազնութեան և յայտնել Իւր կայսերական գոհութիւնը։

Զատկի շնորհաւորութեանց մէջ խառնուած էր նաեւ Ամեն. Տէր Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր անուան ծանխմբութիւնը, հետեւապէս 3-4 օր անընդհատ այցելու ունեցաւ Ն. Սրբազնութիւն, որք կուգային իրենց կրօնական շնորհաւորութիւնները յայտնել։ Բոլոր այդ այցելուաց մէջ կ'արժէ յիշատակել Ս. Քաղաքիս կառավարիչ Վսեմ. Բէյշատ փաշան, զորաց հրամանատար փաշան, միւհէսէպճի Վսեմ. Բէմալ պէյ, կառավարական և զինուորական այլ պաշտօնեայք, Յունաց և Լատինաց վանքերը, Ռուսաց հիւպատոսը եւն եւն։ Բնականաբար Ն. Ամենապատուութիւնն ալ պատշաճ տիպերը անձամբ այցելեց, ինչ ինչ տեղեր ալ փոխանորդաբար այցելել տուաւ։

Այլ կարելի չէ մոռնալ և մասնաւորապէս նշանակել սատ թէ Զատկի ճրագալոյցի իրիկուն երբ Ս. Պատրիարքը Ս. Յարութեան տաճարէն յիտ «Լուսաւորեսի արարողութեան ի Ս. Յակոբ կը դառնար՝ հետեւորդ ուղեղնալով իրեն իբր 1000 ուխտաւորներ, կառավարութիւնը մանաւոր պատիւ մ'բրաւ։ Ն. Ամենապատուութեան, պատուոյ ուղեկից տալով իրեն 100ի չափ զօրքեր որք զինուորական կարգ ապահովութեամբ առաջնորդեցին նմա մինչեւ Ս. Յակոբի դուռը, և անդ բարեւի կանգնելով վերջին ողջոյն տուին և ապա դարձան։ Ընդ նոցա բաժանմունք վարկեցին Ս. Պատրիարք հայրը զգածեալ այս մասնաւոր պատիւէն, յուզեալ սրտիւ մը բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանի թանկագին կենաց և արուեստատեղեան, ու բոլոր ներկայք ձայնակցեցան «ամէն» գոչելով։

ՈՍԿԻԻ ԵՒ ԱՐԾԱԹԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լ. Ն-Է-Է այս երկու թանկագին մետաղներուն արտադրութեան վրայ օգտակար տեղեկութիւններ կը հրատարակէ և կը քննէ զանազան երկիրներու մէջ հաստատուած ոսկիին և արծաթին քանակութիւնը։

Ոսկի.—1888 տարւոյն մէջ ոսկիի ամբողջ արտադրութիւնն եղած է 159 490 քիլոկրամ, կամ, կլոր հաշուով, 160 000 քիլոկրամ։ Եթէ մինչեւ 1885 ելլենք, կը տեսնենք որ տարեկան արտադրութիւնը միշտ 163 000ի և 160 000ի մէջտեղն է։

Այս ամբողջութեան մէջ, մեծագոյն բաժինը կ'ինկնայ Մրացեալ Նահանգաց, որք մեծագոյն արտադրիչներն են ոսկիի։ Ի բենք միայն տարեկան 50 թոնոյ ոսկի կ'արտադրեն, և 1888ին արտադրած են ճշգիւ 49 917 քիլոկրամ, այսինքն ամբողջ աշխարհիս արտադրութեան մէկ երրորդը։

Աւստրալիա երկրորդ տեղը կը բռնէ գրեթէ հաւասար արտադրութեամբ, 41 119 քիլոկրամ, կամ, կլոր հաշուով 42 թոնոյ։ Ցայսմիկ է թէ ոսկիի ի՞նչ տենդ երեւան կեաւ այս երկու երկիրներուն մէջ երբ ոսկեհանքերը գտնուեցան անդ. այդ երկու երկիրներն ի միասին, ամբողջ աշխարհիս արտադրութեան երկու երրորդը կը մատակարարեն։

Ռուսիոյ արտադրութիւնն ալ պատկառելի է. 32 թոնոյէն քիչ մը աւելի։ Չորրորդ կարգին վրայ է Զինաստան, 13 512 քիլոկրամ արտադրս թեամբ։

Գալով միւս երկիրներուն, արագ արագ թուունք զայնս, որովհետեւ իւրաքանչիւրը շատ գոյն բաժին մը ունի համագումարին մէջ։

Կը մնայ դեռ սակայն Ափրիկէն, ուր ոսկիի առեւտուրը բաւական կարեւորութիւն ունի, փոչիի ձեւին տակ, 6 771 քիլոկրամ արտադրութեամբ, կամ $7\frac{1}{2}$ թոնոյէ քիչ մը աւելի։ Այիսի կ'արտադրէ 2,395 քիլոկրամ, Բոլիմպիա 2,256, Գանատա 2,061։

Գերմանիա և Աւստրիա հաւասար արտադրութիւն ունին. առաջինը 18 0 քիլոկրամ, երկրորդը 1877։ Գերմանիոյ արտադրութիւնը սովորաբար այդքան չէ։ Մեքսիկա և Վենէզուէլա, որք աշխարհագրական կերպով դրացի են, իրարու եռակ կուգան մեր պատրաստած այս ցուցակին մէջ, մին 1,495 քիլոկրամով և միւսը 1214 քիլոկրամով։

Վերջապէս, յիշուելիք մնացեալ երկիրներն աննշան արտադրութիւն մը ունին, Ճարոն 564 քիլոկրամ, ամբողջ Կեդրոնական Ամերիկա 266, Պրազիլիա 331, Պոլիվիա իբր 100, Անգլիա 220 թէ և 1885 և 1886ին բան մը արտադրած չէ, Իսպանիա 160, Լա Բլատա 47, ուր ոսկոյն ոսկեհանքերը չատ ծանօթ չեն հաւանօրէն, Շուէտ 70 և վերջապէս Թուրքիա 10 քիլոկրամ։

Արծաթ.—Արծաթին ինչպէս նաեւ ոսկիին համար, դարձեալ Մրացեալ Նահանգներն են որ առաջին տեղը կը բռնեն։ Ամբողջ աշխարհիս 3 427 265 քիլոկրամ կամ 3 427 թոնոյ արտադրութեան մէջ, Մրացեալ Նահանգք գրեթէ կէսը կը մատակարարեն, 1427 թոնոյ։ Այս մետաղին համար Աւստրալիա չատ եռաբերը կուգայ որով հեռաւ ընդհանուր արտադրութեան մէջ իր բաժինն է 120 308 քիլոկրամ միայն։

Այս անգամ Մեքսիկան է որ երկրորդ տեղը կը բռնէ, Մեքսիկան ուր արծաթի շահագործումն Ամերիկայի գիւտէն ալ առաջ սկսած էր և ուր Սպանիարներն, աշխարհակալութեան տաեն, միլիոն ներ գրատան և մայր-հայրենիքը զրկեցին։ 1888ին արտադրած է 995 000 քիլոկրամ արծաթ։

Պոլիվիա և Չիլի բաւական առատօրէն ներկայացեալ են արտադրիչ երկիրներուն մէջ։ Պոլիվիա 269 թոնոյ, Չիլի 205 թոնոյ։ Աւստրալիա 120 թոնոյ միայն կ'արտադրէ։ Բերու կ'արտադրէ 75 թոնոյ։

Մեր յիշած եւ դեռ յիշելիք բոլոր թուանշանները ցոյց կուտան թէ Ամերիկա ինչ կարեւոր բաժին ունի արծաթի արտադրութեան մէջ։ Աւստրիա, Սպանիա, Ֆրանսա գրեթէ մէկ կարգի վրայ են 50 էն 54 թոնոյ արտադրութեամբ։ Իտալիա 34 թոնոյ կ'արտադրէ, Բոլիվիա 28, Ճարոն 32, Գերմանիա իբր 23, Ռուսիա 14 թոնոյ։

Կը մնայ յիշել դեռ Քանատան և Լա Բլատան որք հաւասար քանակութեամբ արծաթի կ'արտադրեն, 10 թոնոյ։ Յետոյ Կեդրոնական Ամերիկա՝ $8^1/_2$ թոնոյ, Նորվեկիա 8, Շուէտ $4^1/_2$, Անգլիա $6^1/_2$ եւ Թուրքիա $1^1/_2$ թոնոյ։ Դիտելի որ Ափրիկէ շատ քիչ արծաթ կ'արտադրէ կէս թոնոյ 1887 ին, ոչ-ի 1888 ին, 1885 ին մէկ թոնոյէն քիչ մը աւելի։

Ամբողջ աշխարհիս ոսկիի արտադրութեան արժէքն է 550 միլիոն ֆրանք, իսկ արծաթինը 740 միլիոն ֆրանք։

Ծանրութեամբ, արծաթը ոսկոյ ծանրութեան 20 պատիկը կը ներկայացնէ արժէքով՝ ոսկիին մէկ երրորդ մասամբ աւելի է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻԱ ՊՈՐՏԱ

Ղալաթիա, 20 Ապրիլ

ԱՆ. ԱՅԺ ՓՈԽԱՆԱԿԱՐՈՒ

3 ամիս	Լանդրայ վրայ (Պանքայի)	110
4 »	» » (վճռական)	109 3/4
3 »	Բարիկի » (պանքայի)	22 90
3 »	» » (վճռական)	22 97 1/2

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Տարեկան երկարաձգ. (Մեծագ. Ռ. Պետի)		20 15
Դարձեալ գոյացեալներ վերջը	»	20 6
Ուրայսի մէջ	»	— —
Ամառուան բաշխուելիք	»	20 18
Սեռ օրէն	»	20 17 1/2

ԱՅԼԱԶԳԱՅԻՆ ՏՈՒՆԵՐ

Սոնեն երկարաձգ		54 16
Ամբ տուուած		54 17
Կեռ օր		54 17

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՇԽԱՐԹԱՏՈՒՆ

Ֆոնտատներ	A Սերիա	— —
»	B »	— —
»	C »	20 22

ՏԱՐԱԿՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ռոսսէլիէ ֆէնէրայ	Ամբ. Լ.	4 31
Գրեսան ֆէնէրայ	Ոսկ. »	9 12
Պանք տր Գոնտ	» »	15
Պան. Շանսի է վարէօր	» »	4 56
Թրամվայներ	» »	188
Բուսմէլի երկաթուղի	Ֆր.	74 3/4
Պլիկասիոն տր Բրիօրիթէ	»	— —
Թ. Ամենի-ուղի Լանտրիսի	Գ. կ.	127

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	Գրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 10
Լմբէրիալ	»	90 35
Գրեմից	»	54 15
Բուլղարիայի թղթադրամ	»	8 07
արծաթի	»	76
Մէտ. արծաթ (ասորբ)	»	108 11
Վ Եղնոց	»	108 20
Չինգնոց	»	108 10
Մեքսիկէ	»	100 10
Ռասաֆէյէ	»	11 05

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 1 Մայիս, ժամ 4 վայր 25 երեկոյ

Գրանաձայան Լանտի 3 %	89 40
» » 4 1/2 %	107
Օսմանեան Քոնսոլիտ Սերի Դ.	18 65
Ժամանակ երկարաձգի	74 12 1/2
» Լեժիի բաշխելիքներ	248 75
Պանք Օթոմանն	559 62 1/2
Երեսի Լիոնէ	713 75
Ռոսսիական Լանտի 5 %	94 82 1/2
Չեղչեանան 5 %	472 50
Արիօրիթէ Թիւրք	501 37 1/2
Դպիրքական Միացեալ	488 75
Վանք տր Բարի	790
Սամ մաքս. արժէթուղթ	410
Սուէզի ջրանցք	2301 50
Սպանիական պատարկին	73 3/8
Զէր Լիմարդի վրայ	25 15

Վիեննա, 1 Մայիս, ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	84 90
» Լեժիի բաշխելիքներ	111
Բոսնական-Սալանիկի Լանտի վրայ	118 0

Պերլին, 1 Մայիս, ժամ — վայր —

Բոսնական-Սալանիկի Լանտի վրայ	20 35
Բուլղարիայի	228
Օսմանեան երկաթուղի	79 90
Օսմանեան Քոնսոլիտ Սերի Դ.	18 50

Լանտերի և Բաղ. Դ-ի թիթի պուրսի պարանները դոց են։

ԹՐԱՄՈՒԵՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ ոսկի դրամով

1890 Ապ. 1էն մինչեւ 30

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիւղ	6,234.52½	187,035.75
Աքսերայի »	5,374.80	161,244.—
Շեշլիի »	6,347.51	190,425.25

Կ. Պոլիս, 2 Ապրիլ 1890

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ԹՐԻՎԷ

ՊԱՆԹԷՈՆ ՕԹԷԱՆԱԿԱՆ

ԴԱՇՏԱՍՏԻՐԻ ՀԱՄԱՐ

Մայրաքաղաքիս խուլայի ծանօթ երաժիշտներէն Պ. Բէրնիօ Կէլիթոյի սոյն երաժշտական կտորն, որ Դպրոցական Տիկնանց ընկերութեան ձօնեալէ, և որ վերջերս Բ.-ուի նուագահանդէսին մէջ այնքան յաջողութիւն գտած էր, կը վաճառուի Առտամի վաճառատունը. Բերա։

Rákoczy

Իբր ապահով առողջարար

ՈՒՆԻ ԱՌՈՂՋԱՆ մէջը, յանձնարարեալ նշանաւոր լեռ շրջերու ցոլմէ որովհետի հիւանդութեանց, արեան յարձրացման (engorgement) և ա ֆէնէրիական, լերդի երիկամանց և խուլային հիւանդութեանց համար, նաեւ Ջրմի, յոգնութեան, մարթի բորբոքման, պիղծութեան եւն։

Կը ծախսի ամեն դեղարանները և դեղավաճառ, գրոց։ 35 10—13

Հարցէ՝ ԵՂԻԱԶԱՐ ԼՕԶՐ Ի ՊՈՒԴԱՊԵՍԻ

ՏՕՐԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Ակիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ ազքատները։ 47

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷՄԻԼԱՏԻՆ ԻՍԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԷՍԻ

Պուլիար տաղը մատենի Հիւսայուսնքնն 306 սէնէսի հասրլաթ ընտան օլարագ մէվճուտ պուլունան պիր թագրմ 124725 տրհէմ ճէսիտ 1013 քիւսիւր սիմի խալիս իլէ 771 տրհէմ ճէսիտ 769 քիւսիւր ալթունդն միւգայիտէսի պիլիճրա սէնէդի հալիյէ նիսանդն 21ինճի ճուսան իրթէսի կիւնիւ սաաթ $9^1/_2$ բատտէլերիմէ գարարատէսի քէշիտէ օլունմագ վէ 48 սաաթ գարքնտա 100տէ 3 գամի գապու օլունուպ անտէն սոնրա գամի գապու օլունմամագ վէ թէդարբաւր խուէնէք կամանը հէյման նագատէն վէ տէվիթէն վէ ալրան օսմանի 100 զուրուշ օլարագ Օրման վէ Մէսատին խարէի ուսմուվկէսի վէգնէսինէ թէպլիմ գրլընմագ իւլրէ վէգբիրէլմգտար սիմ վէ ալթուն մէվգբի միւգայէսէյ վաղ օլունարզընտան թարիպ օլանարդն տէրօզիթ օլարը իլէ պէրապար Մալիյէ Նէզարէթի ճէլիլէսի տայիրէսինտէ իտարէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթի խլէմէլերի իլան օլունուր։

17 Նիսան 306 236

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Սթրուտչատաքի ասաքիրի Շահանէ իչին միւպարա օլունաճագ էրզագը մութէնէվիլէնին իթտաբնա թարիպ օլանարդն պէշ կիւնէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթի տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

18 Նիսան 1890 445
Նո. 44 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Գուրչունի պօյալը ասթարլըգ ամէրիգան տէօրմ պին թօր, պէհէր թօրու ալթմըշ տօգուզ զուրուշ։

Սըզ գանավաչօ արչունը ճէտիտ եիւզ էլլի պին, պէհէր արչունը էքի զու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ դուրսարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալջը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։ 6

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանկ 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՓՈՒԱՆՔՓՕՐԹՈՒԱՁ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանկ 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանկ 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ դուսարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանկ

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱԼԱՏԻԱ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէք—Գաբու, Անանիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն ՁԱՍ, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ՎԵՑ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ
ԿԸ ՄՆԱՑ ՏԱԿԱՒԻՆ

ԵՕԹԸ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ՇԱՀԵԼԻՔ
ՊԼԻՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՁԱՑԻ

Պարգեւաւոր պարտատոմսերով

Երաշխաւորեալ իտալական պետութեան արժէքդիով օրք Ա. անդից և Փոխատուութեանց Ա. քայական Մնտուկին յանձնուած են թիւ. 2,504 և 14,614 ստացագրերու համաձայն

Այս ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՆՈՐ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԻՑ Պլվիլաքուա լա Մաղզայի վերակազմեալ փոխառութիւն, հաստատուած են Իտալիոյ Ումբերթօ թագաւորին 1887 յուլիս 1 թուականի հրամանագրով։

Փոխառութիւնը կը բաղկանայ 32,400,000 ֆրանք դրամագլուխ, բաժանեալ 2,152,000 պարտատոմսի։ Ջնջելի է 115 վիճակահանութեամբ՝ 1889 մարտ 30էն մինչև 1918 դեկտեմբեր 31։ Այս 115 վիճակահանութեանց մէջ պիտի շահին

25 301 պարգէ-ասոր պարտատոմս՝ 8,209,000 ֆր արժէքով

Ասկից հանելով գոյացած վնասները, կը մնայ տակաւին շահելիք 7 միլիոնի պարգեւ։

Իտալական կառավարութիւնը 1888 յուլիս 7 թուականի նախարարական զեկուցագրով հաստատած է Պետական Արժէքդիոց առանցը, իբր լիուլի բաւական ապահովելու համար փոխառութեան գործառնութիւնքը։ Առ այս, Աւանդից և փոխառութեանց Ընդհանրական Նստուկը ամէն վճռամսեան Իտալիոյ թագաւորութեան գանձին Պանքային կը յանձնէ այդ արժէքդիոյ տոկոսը, պարգեւներուն վճարումն և արժէքդիոյ գլխաւորը ապահովելու համար։

Վերջին վիճակահանութիւնք տեղի ունեցան 1889 դեկտեմբեր 31ին, 500,000 ֆրանքի գլխաւոր պարգեւով մը, և 1890 մարտ 31ին՝ 250,000 ֆրանքի գլխաւոր պարգեւով մը։

ՏԱՐԻՆ ՁԱՐՍ ՎԻՃ ԿՏՀԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

18 0ին — 1891ին — 1892ին

Մարտ 19|31ին — Յունիս 18 30ին Սեպտեմբեր 18|30ին — Դեկտեմբեր 19|31ին

ՊԼՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՁԱՑԻ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐՈՒՆՑ ԳԻՆՆ Է

1 պարտատոմս 15 Ֆրանք—10 պարտատոմ 145 ֆրանք—100 պարտատոմս 1 400 ֆրանք

ՊԼՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՁԱՑԻ պարտատոմսք ի տես վճարելի են, հետեւաբար ամէն ժամանակ փոխանցելի են և դիւրաւ կը վճարուին։

ՊԼՎԻԼԱՔՈՒԱ ԼԱ ՄԱՁԱՑԻ պարտատոմսք կը կրեն Իտալիոյ Ա. մկրդոյ թագաւորին ստորագրած հրամարտակին պատճէնը, արքայական պատուիրակին ստորագրութիւնը, իտալական առաջնորդութեան հսկողութեան դրոշմն և վիճակահանութեանց յատակագիծը։

Վիճակահանութիւնք տեղի կ'ունենան ի Հռոմ. լեւմոից նախարարութեան մէջ, Իտալիոյ Ազգային Պանքային խնամքը որ առաւելեան վարիչ անուանուած է մինչև։ վերջ, ի ներկայութեան Արքայական պատուիրակին, որ պաշտօն ունի հսկել փոխառութեան և վիճակահանութեանց անցգործառնութեանց, յօգուտ արժէքդիոյ։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՐԳԵՒԻՔ

500,000 ֆրանք	250,000 ֆրանք	30,000 ֆրանք
400,000 »	200,000 »	20,000 »
300 000 »	50,000 »	6,000 »

և նուազ կարեւոր ուրիշ շատ պարգեւք, ընդ. ամէնը 25,301 պարգեւք։

Պարգեւով կամ պարզ գլխավճարով շահած պարտատոմսից վճարումը կը լինի Իտալիոյ Ազգային Պանքային, իւրաքանչիւր վիճակահանութենէն ամիս մը յետոյ։

Ըստ որում արժէքդիոց ամբողջութիւնը 32 000 000 Ֆրանքի դրամագուխ մը կը ներկայացնէ, եւ պարգեւներուն գումարն ալ 8 միլիոնը կ'անցնի, հետեւաբար շահելու հաւանութիւնը 4 ի դէմ 1 է։

Արժէքդիոցք ինչպէս և վիճակահանութեանց ցուցակք կը գտնուին ԻՍՏԻԲՐՆ ԷՃԷԿԻԱԼ, Քարաքէոյ, Տէյիրմէն խան, 14, կ. Պոլիս։ 37 2—16

ՄԱԴԱՊՈՆ

ԿԻԱՀԻՊԼԸՐ

ՀԱՆԳԱՑԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՁԻՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂՄԱՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ՁՈՎԱՐԱՐ ԸՄԵԼԻ

Հազերու, խռչափոդի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադապոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 47

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Իրաւ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամրողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ըլլան ջրոյ և խոնաւութեան։ Ցեղմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջեալ լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի սրանց և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեանոտուկները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առարկային խնամով որբել, այնպէս որ հին ներկին հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին բաղ, կա՛մ սպունգի տորով մը կա՛մ վրձնով։ Թրջուած մակերեսին ինքնին կը լցուայ։

Զգուշանալ հեղուկներն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Պոլսոյ, Պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա-Հէյրիի Թրամուէյէն, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 7

Օ ԲՐՕԿՐԷ

ԱՌԱՋԻՆ Գ ԲՐԱԼՈՆԸ դրանց, պատուհաններու փեղկերու, կաղնիէ քառաթև տախտակամածներու, բանձոներու եւ այլ ատաղձագործական շինութեանց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԻՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԵՅՈՒԹԱԼԷ, ԱԶԻԶԻՅԷ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21, 22, 23

Այս գործարանի մէջ կը պատրաստուին կակուղ ու կարծր չոր փայտերէ ամէն տեսակ շինութիւնք թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։ Նոյնպէս զօրանոցներու, հիւանդանոցներու, վարժարանաց և խանութներու ներքին ու արտաքին ատաղձեայ ամէն տեսակ զարդարանքներն, ինչպէս նաեւ մեքենայով կատարելիք ամէն տեսակ ատաղձայ գործեր։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք եւս կ'ընդունուին։

Այս գործարան կը պատրաստուի նաեւ սատափէ, պոլոչ և քանդակեալ զարդու կարասիներ, չարժուն շալ թէշիներ, բարամաւոր մեծ սանդուղներ և մեծ փողոցի դռներ։

Սոյն գործարանը դիմողք մեծապէս գոհ պիտի ըլլան, որովհետեւ յիշեալ գործարանը մեքենայներու շնորհիւ մեծ դիւրութիւններ ունի։

ԱՐԱՔ, ԱԺԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ 319

ԳԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211 · Կ · ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կալոշ	ղրշ 95	Պալատական կալոշ	ղրշ 45
Պոթին	» 67	Կանանց մուճակ	» 40
Մոկ	» 150	Կանանց սկարբին	» 45
Սկարբին	» 52		

291

Կ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ Գ. ՌՈՒՄՊԼԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Մէյլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումմ մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն արդյ որ են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճրմանկէնկը, բանուած, կեւազգեստք, քալէբ, քոյլ, թաշկինակ, սրանի պէս դրդ, շապկի, շալ, ծիրք, սամանք, ֆլանել կանանց որորոցայ և փոքր աղջկանց համար զարդ ազդեստներ, առելյան ինչ ուրիշ տեսակ անթիւ դէպքեր բոլորովալ ընտիր տեսակներ։

Հասարակաց զա մանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ ի Գ՚ Դորանաւորութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ լրջորեալ են։

Յաւելումմ մի ըրած է նաեւ տղայուրան զգեստներու պատրաստութեան ի բաւեւութեան վրայ որ արդէն օրն է արդեան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրանքներն։ Կը գտնուի նաեւ մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ գոնելով։ Կը նախընտրեն մեծ ու փոքր ք նուազ գներով։

Մ. ԱՆԹՈՒՐԻՆ ԶԱԼԵ 401

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Ղոր գիւտ մտքերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Պիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի

ԳԻՐՔԱՆԹՄԱՆ, ԵՂԱՆԱԿԸ

Որուան երկր նեղ գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն գնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ լարակ պզտի ոսկորով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջեալ սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամրողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոր իանայ։ Բոլոր մազերը մէկ ջղլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ ամսամբ բաւ է։ Եթէ մէ՛ երկու անգամն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մեղուին և պեսերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխ լուա գործող սեթենէ առաջ կամ ետքը։ Մեծն գեմքն և ձեռնները լուալ ի գլուխ։

Նշան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութիւնէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալեթով ա ա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջեալ սպունգ մը, և ուզուած գոյնը գալու յաջող ամենայն։

ԿԵՂԾԵ ԼՆ ԶԳՈՒՇ ԱՆԱԼ

Միակ կեղ. ոնատեղը Է՚ՏՊՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՑ, Վրվլսոտ, պահականոցին քով, կայսրան Ղալաթիա Հեշլիի թրամուէյէն, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 63

ԱՌՈՋԻՆ ԿԱՐԻՔԻ ՇՈՒԳԵՆԱՒԻ
Երդեհեկ Ամէլիա, կ. Պոլսոյ և Օրեսոյի միջեւ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԼԸՆԿ

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Ամասիոյ	2000	Ֆլեմինկ	1600	Բալերմ	3200
Անգելս	3000	Պալիէս	5500	Սանտեր	1700
Ամսոլլ	5500	Փիլանս	2200	Բլաֆ'ս	1500
Արկս	1300	Սոզզ	1 00	Բօլս	1000
Արիսոգս	4000	Պրոնոս	2200	Փուիգս	2800
Պասանս	5000	Հերս	2000	Լիսլթս	4400
Պորտրոս	220	Հիտալկս	3000	Ինալգս	3200
Պրավս	2000	Հինտու	7000	Օլս	8000
Պրֆֆալս	8000	Համպեր	1200	Բոսֆս	8 00
Դէլյրս	2600	Յակս	1000	Օզարիս	3500
Գալիբաս	2400	Հիլնս	2300	Սալէրնս	4000
Գասէս	2100	Գէլս	2000	Անդիակս	8200
Գագս	2000	Գոլրինս	4200	Սարֆս	2000
Գոսս	2000	Գօվնս	2200	Ս լիկս	2000
Զիբակս	5000	Լէս	2000	Սորկնոս	4500
Դէլիս	4000	Լեբանթս	4500	Թուրոս	1200
Գոլորասս	8,00	Իվլոնս	3000	Թօլիսս	2800
Էրդս	2500	Լամս	1. 00	Թորբիսս	900
Ֆօսինս	1800	Մարենկս	4800	Ուրպինս	5000
Ֆուրս	4100	Մարգէլլս	6500	Վ.ոթուրնս	5000
Հրաբս	2600	Միլս	2000	Եէտս	3600
Հալնամս	1100	Մոլրինս	3100	Ջէ-ադա	1000
Էյսորասս	3000	Նիլս	2000	Ֆիֆայնքնս	200
Էլէրթրս	3200	Օրլանս	3000	Օրմնս	200
Լրայնս	2600	Թելլս	5000	Ակերս	140
Ֆալբոն	800	Գրանս	4 00	Ս օսքիթս	120
Ֆիրս	1700	Օգգս	2000		

Էնֆիլդին Մոնարք 8000
Իրբիթին Մոնարք 8000
Լիդրբին Մոնարք 8100

«Մուռինս» շոգենաւը, նուազագոյն ճօնսրն, ընդհանուր վաճառքով ոյժմ կը բեռնաւորի ի Հալ և մ'յիս 3ին պիտի մեկնի ուղղակի կ. Պոլիս գալու համար։

Ո-ղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 156

ՔՈՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳԵՆԱՒՈՒՑ
Որ օրական երկու անգամ կը բերեն Լիվերբուլ և Արեւելեան Ամերիկա

Անուանք	Թնոյ	Անուանք	Թնոյ
Ռումբրիա	7718	Գասպանիա	4841
Էդրոբիա	7718	Պոմբեյա	4535
Էրբիա	7391	Սամարիա	2574
Պերանիա	7268	Մարաթոն	2 03
Բաւարիա	5500	Լուքաս	2393
Ալեքսանդրա	5517	Արարատա	2166
Կալիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիրիա	4557	Բայմիրա	2144
Օլէբրս	2148	Թրինիտատ	1899
Գէլտար	1876	Մարոգգս	1855
Շերպուրկ	1614		

Քիպարդ շոգենաւը, նաւապետ Ֆիշնուիք, Օլէսայէն դառնալով մայիս 6ին, ուղղակի Լիվերբուլ պիտի ուղեւորի անմիջապէս։

Մարտին շոգենաւը, նաւապետ Մակրէհնս, Լիվերբուլէն սուտ կ'սպասուի մայիս 9ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա 196

ՇՈԳԵՆԱՐԱՊԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէլիոյ և Բօրիւ դէջ-կոնսորտիում

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ո-ղեւոր և արտ ուղեւորութիւն

Նաւուղեքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մէյլէթ Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14 374

Խմբագիր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ